ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

«ΑΓΡΟΤΙΚΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1
Ορισμός - Σκοπός - Νομική μορφή Αγροτικών Συνεταιρισμών

1. Οι Αγροτικοί Συνεταιρισμοί (ΑΣ) είναι αυτόνομες εθελοντικές ενώσεις προσώπων, οι οποίες συγκροτούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου και επιδιώκουν την οικονομική ανάπτυξη και προαγωγή των μελών τους, μέσω μιας συνιδιόκτητης και δημοκρατικά διοικούμενης αγροτικής συνεταιριστικής επιχείρησης. Ως ΑΣ θεωρούνται συνεταιρισμοί, οποιουδήποτε κλάδου ή δραστηριότητας στον τομέα της αγροτικής οικονομίας, μεταξύ άλλων και οι αλιευτικοί, κτηνοτροφικοί, πτηνοτροφικοί, μελισσοκομικοί, σηροτροφικοί, αγροτουριστικοί, αγροτοβιοτεχνικοί, οικοτεχνικοί και γυναικείοι. Οι δασικοί συνεταιρισμοί και οι ενώσεις τους δεν εμπίπτουν στις διατάξεις του παρόντος νόμου.
2. Οι ΑΣ είναι νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου και έχουν εμπορική ιδιότητα. Αναπτύσσουν κάθε είδους δραστηριότητα για την επίτευξη των σκοπών τους στο πλαίσιο του νόμου και του καταστατικού τους.
3. Για την εκπλήρωση των σκοπών τους, οι ΑΣ μπορούν ενδεικτικά να ιδρύουν υποκαταστήματα, παραρτήματα ή γραφεία στο εσωτερικό και το εξωτερικό, να συνιστούν νομικά πρόσωπα, να συμπράττουν σε κοινές επιχειρήσεις με καταναλωτικούς ή άλλους συνεταιρισμούς, νομικά πρόσωπα του δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα, με κοινωφελείς οργανισμούς, με επιχειρήσεις Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, με συνεταιριστικές οργανώσεις άλλων χωρών και με φυσικά ή νομικά πρόσωπα, μέσα στο πλαίσιο της διακρατικής ή/και της διεπαγγελματικής συνεργασίας.
4. Σύμφωνα με το καταστατικό τους και για την εκπλήρωση των σκοπών τους, οι ΑΣ μπορούν να παρέχουν, οι ίδιοι ή μέσω τρίτων νομικών προσώπων, στα μέλη – συνεταιριστές του άρθρου 6 χρηματοδοτήσεις με τη μορφή πιστώσεων μέχρι του ποσού των είκοσι πέντε χιλιάδων (25.000) ευρώ συνολικά για κάθε μέλος – συνεταιριστή.
5. Για θέματα που δεν ρυθμίζονται από τον παρόντα νόμο, εφαρμόζονται όσον αφορά τους ΑΣ συμπληρωματικά και αναλογικά οι διατάξεις του ν. 4548/2018 (Α΄ 104) για τις Ανώνυμες Εταιρείες και του Αστικού Κώδικα.

Άρθρο 2
Γυναικείοι συνεταιρισμοί

1. Για τη σύσταση γυναικείων ΑΣ μέλη των οποίων, σύμφωνα με το οικείο καταστατικό μπορούν να γίνουν αποκλειστικά γυναίκες, απαιτείται ελάχιστος αριθμός πέντε (5) ιδρυτικών μελών.

2. Αν τα μέλη του γυναικείου ΑΣ είναι έως και δέκα (10), δεν απαιτείται η εκλογή διοικητικού συμβουλίου, εκτός αν προβλέπεται από το καταστατικό του. Εφόσον δεν προβλέπεται η εκλογή διοικητικού συμβουλίου, η διοίκηση του γυναικείου ΑΣ ασκείται από όλα τα μέλη του ή από ένα μέλος που εκλέγεται από αυτά ως διαχειρίστρια, σύμφωνα με τους όρους του καταστατικού.
3. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του κατά περίπτωση συναρμόδιου Υπουργού εξειδικεύονται συγκεκριμένα μέτρα ανάπτυξης και εφαρμογής θετικών δράσεων για τους γυναικείους ΑΣ, όπως δράσεων πληροφόρησης, δικτύωσης, προβολής και ανταλλαγής τεχνογνωσίας και καλών πρακτικών, με σκοπό τη στήριξη της συμμετοχής και της απασχόλησης των γυναικών και την ενίσχυση της οικονομικής τους αυτοτέλειας στην αγροτική παραγωγή.

Άρθρο 3
Έδρα - Επωνυμία

1. Έδρα του ΑΣ είναι ο δήμος, όπου είναι εγκατεστημένη η διοίκησή του και ορίζεται από το καταστατικό του.
2. Η επωνυμία του ΑΣ εκφράζει τον κύριο σκοπό ή τα αντικείμενα δραστηριότητάς του και περιλαμβάνει την ιδιότητά του ως αγροτικού, καθώς και την έδρα του. Ο ΑΣ μπορεί να χρησιμοποιεί στις συναλλαγές του, εκτός της επωνυμίας του, και διακριτικό τίτλο, όπως αυτός ορίζεται στο καταστατικό του. Η επωνυμία του ΑΣ διακρίνεται από την επωνυμία άλλου ΑΣ που έχει την ίδια έδρα και τον ίδιο σκοπό. Η επωνυμία χρησιμοποιείται υποχρεωτικά στις συναλλαγές και τις νομικές πράξεις του ΑΣ.
3. Τα έντυπα του ΑΣ αναφέρουν την επωνυμία, την έδρα, τον Αριθμό Φορολογικού Μητρώου (ΑΦΜ) του ΑΣ, τον αριθμό Εθνικού Μητρώου Αγροτικών Συνεταιρισμών και άλλων συλλογικών φορέων του άρθρου 22 και την ονομασία της ιστοσελίδας του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΣΥΣΤΑΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ

Άρθρο 4
Όροι σύστασης - Έγκριση καταστατικού – Εγγραφή ΑΣ

1. Για τη σύσταση ΑΣ απαιτείται η σύνταξη καταστατικού και, με την επιφύλαξη της παρ. 2, η υπογραφή του από δέκα (10) τουλάχιστον πρόσωπα που συγκεντρώνουν τις προϋποθέσεις του άρθρου 6, καθώς και η υποβολή του με την αίτηση του άρθρου 23 στην εποπτεύουσα αρχή του άρθρου 21 για την έγκρισή του και την εγγραφή του ΑΣ στο Εθνικό Μητρώο Αγροτικών Συνεταιρισμών και άλλων συλλογικών φορέων του άρθρου 22 (ΕΜΑΣ). Το ιδρυτικό καταστατικό ορίζει προσωρινό διοικητικό συμβούλιο το οποίο αποτελείται από τουλάχιστον τρία (3) πρόσωπα από αυτά που το υπογράφουν, μεταξύ των οποίων ορίζει και τον πρόεδρό του. Ο αριθμός των μελών του προσωρινού διοικητικού συμβουλίου είναι πάντοτε περιττός.
2. Με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση της εποπτεύουσας αρχής του άρθρου 21, εγκρίνονται καταστατικά ΑΣ που υπογράφονται από λιγότερα από δέκα (10) πρόσωπα, εφόσον ειδικές

συνθήκες το επιβάλλουν, ιδίως όταν η έδρα του ΑΣ βρίσκεται σε ορεινές περιοχές ή νησιά με λιγότερους από 3.500 κατοίκους ή η δραστηριότητα του ΑΣ αφορά ειδικά προϊόντα.

3. Εντός τριάντα (30) ημερών από την κατάθεση της αίτησης της παρ. 1: α) Εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος νόμου και της κείμενης εν γένει νομοθεσίας, η εποπτεύουσα αρχή του άρθρου 21, με απόφασή της, εγκρίνει το καταστατικό του ΑΣ και εγγράφει τον ΑΣ στο ΕΜΑΣ, ή β) Αν το καταστατικό δεν είναι σύννομο, η εποπτεύουσα αρχή: αα) το απορρίπτει για λόγους νομιμότητας ή ββ) καλεί το προσωρινό διοικητικό συμβούλιο της παρ. 1 να προβεί στις ενέργειες της παρ. 4. Αν η προθεσμία της παρούσας παραγράφου παρέλθει χωρίς ενέργεια της εποπτεύουσας αρχής, σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, η υποβληθείσα αίτηση θεωρείται ως γενομένη δεκτή, το καταστατικό θεωρείται σύννομο και εγκεκριμένο και η εποπτεύουσα αρχή εγγράφει υποχρεωτικά τον ΑΣ στο ΕΜΑΣ.
4. Η εποπτεύουσα αρχή μπορεί, σύμφωνα με την υποπερ. ββ΄ της περ. β΄ της παρ. 3, να καλέσει εγγράφως το προσωρινό διοικητικό συμβούλιο να προβεί στις απαραίτητες διορθώσεις ή να συμπληρώσει τις ελλείψεις, μέσα σε προθεσμία που δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη των τριάντα (30) ημερών από την επίδοση του εγγράφου στον πρόεδρο του προσωρινού διοικητικού συμβουλίου. Εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών από την άπρακτη λήξη της προθεσμίας του προηγουμένου εδαφίου ή την εμπρόθεσμη υποβολή διορθώσεων ή τη συμπλήρωση ελλείψεων από τον ΑΣ, εκδίδεται απόφαση της εποπτεύουσας αρχής για την έγκριση του καταστατικού, σε συνέχεια της οποία η ίδια εγγράφει τον ΑΣ στο ΕΜΑΣ, ή εκδίδεται απόφαση για την απόρριψη του καταστατικού.
5. Κατά της απορριπτικής απόφασης και εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίησή της στον πρόεδρο του προσωρινού διοικητικού συμβουλίου, όποιος έχει έννομο συμφέρον μπορεί να ασκήσει ενδικοφανή προσφυγή ενώπιον του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.
6. Ο ΑΣ αποκτά νομική προσωπικότητα από την εγγραφή του στο ΕΜΑΣ.

Άρθρο 5
Τύπος - Περιεχόμενο καταστατικού

1. Το καταστατικό του ΑΣ καταρτίζεται με ιδιωτικό έγγραφο, που χρονολογείται και υπογράφεται από τα απαιτούμενα από το άρθρο 4 ιδρυτικά μέλη και για να είναι έγκυρο πρέπει να περιέχει κατ' ελάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία:
α) Το ονοματεπώνυμο, πατρώνυμο ή επωνυμία, κατοικία ή έδρα των ιδρυτικών μελών και τον Αριθμό Φορολογικού Μητρώου τους, καθώς και τα ανωτέρω στοιχεία των νομίμων εκπροσώπων των νομικών προσώπων που τυχόν περιλαμβάνονται στα ιδρυτικά μέλη και την ιδιότητα αυτών, κατά το καταστατικό του νομικού προσώπου.
β) Την επωνυμία, τον διακριτικό τίτλο και την έδρα του ΑΣ.
γ) Τον σκοπό και τις δραστηριότητες του ΑΣ.
δ) Τις προϋποθέσεις εισόδου, εξόδου και διαγραφής των μελών, καθώς και τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις αυτών.
ε) Το κεφάλαιο του ΑΣ, τον αριθμό των συνεταιρικών μερίδων, το ύψος της αξίας της υποχρεωτικής συνεταιρικής μερίδας των μελών – συνεταιριστών του άρθρου 6 και των προαιρετικών μερίδων που μπορεί να αποκτήσει το μέλος, το ύψος της αξίας της

υποχρεωτικής μερίδας των μελών - επενδυτών της παρ. 3 του άρθρου 6, τον τρόπο καταβολής της αξίας τους και τη διαδικασία απόδοσης των μερίδων.
στ) Τον συνολικό αριθμό των υποχρεωτικών μερίδων - ψήφων, που μπορεί να αποκτήσουν τα μέλη – επενδυτές της παρ. 3 του άρθρου 6.
ζ) Την έκταση ευθύνης των μελών.
η) Τη διαδικασία εκλογής, τους όρους σύγκλησης και λειτουργίας, καθώς και τις αρμοδιότητες των οργάνων διοίκησης του ΑΣ (γενική συνέλευση, διοικητικό συμβούλιο και εποπτικό συμβούλιο).
θ) Τον καθορισμό των ελαχίστων ποσοστών επί των πλεονασμάτων χρήσης για τον σχηματισμό αποθεματικών.
ι) Τη χρονική διάρκεια του ΑΣ.
ια) Τον ορισμό προσωρινής διοίκησης για την έγκριση του καταστατικού και τον χρόνο σύγκλησης της πρώτης γενικής συνέλευσης, για την ανάδειξη των οργάνων διοίκησης.
ιβ) Τους ελεγκτές της πρώτης διαχειριστικής χρήσης.
ιγ) Τη λύση και εκκαθάριση του ΑΣ.
2. Το καταστατικό μπορεί επίσης να περιλαμβάνει θέματα που δεν ρυθμίζονται με τον νόμο αυτό, εφόσον δεν προσκρούουν στις διατάξεις του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄
ΜΕΛΗ - ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ - ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Άρθρο 6
Μέλη

1. Μέλη του ΑΣ μπορεί να γίνουν φυσικά πρόσωπα, που έχουν πλήρη ικανότητα για δικαιοπραξία, απασχολούνται σε οποιονδήποτε κλάδο ή δραστηριότητα της αγροτικής οικονομίας (ιδίως τη γεωργική, την κτηνοτροφική και την αλιευτική παραγωγή) που εξυπηρετείται από τις δραστηριότητες του ΑΣ, πληρούν τους όρους του καταστατικού του και αποδέχονται να χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες του (μέλη – συνεταιριστές).
2. Εφόσον προβλέπεται στο καταστατικό, μπορεί να γίνει μέλος - συνεταιριστής του ΑΣ και άλλος ΑΣ ή αναγνωρισμένη Οργάνωση ή Ομάδα Παραγωγών ή Ένωση Οργάνωσης Παραγωγών ή Αγροτική Εταιρική Σύμπραξη (ΑΕΣ), καθώς και κάθε άλλο νομικό πρόσωπο που έχουν ως καταστατικό σκοπό τους την άσκηση επιχείρησης γεωργικής, κτηνοτροφικής ή αλιευτικής παραγωγής, η οποία εξυπηρετείται από τους σκοπούς και τις δραστηριότητες του ΑΣ. Οι ειδικότεροι όροι και οι προϋποθέσεις συμμετοχής τους, καθώς και η εκπροσώπησή τους καθορίζονται από το καταστατικό.
3. Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει την εγγραφή στον ΑΣ μελών - επενδυτών. Τα μέλη - επενδυτές είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα, τα οποία συμμετέχουν στο συνεταιριστικό κεφάλαιο, σύμφωνα με το άρθρο 9, αλλά δεν υποχρεούνται να συναλλάσσονται με τον ΑΣ. Οι όροι και οι προϋποθέσεις εισόδου και εξόδου, τα δικαιώματα, οι υποχρεώσεις, η δυνατότητα και οι προϋποθέσεις συμμετοχής των μελών - επενδυτών στο διοικητικό συμβούλιο ή στο εποπτικό συμβούλιο του ΑΣ, καθορίζονται από το καταστατικό, με την επιφύλαξη των διατάξεων του παρόντος νόμου. Αν το καταστατικό προβλέπει την εγγραφή στον ΑΣ μελών – επενδυτών, τότε τα μέλη - επενδυτές συμμετέχουν στη γενική συνέλευση

του ΑΣ με δικαίωμα ψήφου και ο συνολικός αριθμός των ψήφων τους δεν μπορεί να υπερβαίνει το 35% του συνολικού αριθμού των ψήφων που διαθέτουν τα μέλη του ΑΣ.

Άρθρο 7
Εγγραφή - Αποχώρηση - Διαγραφή μέλους

1. Το διοικητικό συμβούλιο του ΑΣ αποφασίζει αιτιολογημένα για την αποδοχή ή όχι της αίτησης εγγραφής προσώπου ως μέλους του ΑΣ, εντός προθεσμίας που ορίζεται από το καταστατικό.
2. Αν η αίτηση απορριφθεί ή αν το διοικητικό συμβούλιο δεν αποφασίσει εντός της παραπάνω προθεσμίας, ο ενδιαφερόμενος μπορεί να προσφύγει εγγράφως στην πρώτη τακτική ή έκτακτη γενική συνέλευση, η οποία επιλαμβάνεται του αιτήματος και αποφασίζει οριστικά και αιτιολογημένα. Η συνεταιριστική ιδιότητα αποκτάται από την ημερομηνία που λαμβάνεται η απόφαση για την αποδοχή της αίτησης εγγραφής και με την προϋπόθεση ότι ο ενδιαφερόμενος έχει καταβάλει την αξία της συνεταιρικής μερίδας ή το ποσό που αντιστοιχεί στην πρώτη δόση, αν το καταστατικό προβλέπει την καταβολή της αξίας της συνεταιρικής μερίδας και σε δόσεις. Τα ιδρυτικά μέλη αποκτούν τη συνεταιριστική ιδιότητα από την καταχώριση του καταστατικού στο ΕΜΑΣ, εφόσον καταβάλλουν την αξία της συνεταιρικής μερίδας σύμφωνα με τα οριζόμενα στο προηγούμενο εδάφιο.
3. Το καταστατικό ορίζει τα κωλύματα για την εγγραφή μέλους, καθώς και τους όρους και τις προϋποθέσεις αποχώρησης και διαγραφής του, την ελάχιστη χρονική διάρκεια της παραμονής του και τους όρους και τον χρόνο απόδοσης των συνεταιρικών μερίδων. Απαγορεύονται και είναι ανίσχυρες οι εγγραφές μελών που γίνονται κατά την περίοδο τριών (3) μηνών που προηγούνται από την ημερομηνία αρχαιρεσιών για την ανάδειξη οργάνων του ΑΣ.
4. Το μέλος – συνεταιριστής διαγράφεται υποχρεωτικά αν δεν εκπληρώνει τις υποχρεώσεις του, όπως αυτές ορίζονται στην περ. στ΄ της παρ. 1 και στην παρ. 2 του άρθρου 8 και σύμφωνα με το καταστατικό και τυχόν εκδοθείσες αποφάσεις της γενικής συνέλευσης, για χρονική περίοδο η οποία ορίζεται από το καταστατικό και η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη των δύο (2) συνεχομένων διαχειριστικών χρήσεων. Η παρούσα παράγραφος δεν ισχύει για τα μέλη – επενδυτές.

Άρθρο 8
Δικαιώματα και υποχρεώσεις μελών

1. Τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των μελών προς τον ΑΣ ορίζονται από το καταστατικό, το οποίο πρέπει να περιέχει υποχρεωτικά διατάξεις που ρυθμίζουν:
α) Τη συμμετοχή των μελών στις γενικές συνελεύσεις του ΑΣ.
β) Το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι.
γ) Τη συμμετοχή στη διανομή των πλεονασμάτων της διαχειριστικής χρήσης.
δ) Τη συμμετοχή του μέλους στις δραστηριότητες και τις συναλλαγές του ΑΣ.
ε) Το δικαίωμα πληροφόρησης του μέλους για την πορεία των υποθέσεων του ΑΣ και λήψης αντιγράφων σχετικών εγγράφων.

στ) Το ποσοστό ετήσιας παραγωγής του που το κάθε μέλος - συνεταιριστής υποχρεούται να παραδίδει στον ΑΣ, το οποίο δεν μπορεί να είναι κατώτερο του 75%, καθώς και την ποσότητα εφοδίων, που το κάθε μέλος - συνεταιριστής οφείλει να προμηθεύεται από τον ΑΣ. Η γενική συνέλευση του ΑΣ αποφασίζει κάθε χρόνο για το είδος και τον όγκο των προϊόντων, αυτούσιων ή μεταποιημένων, που πρόκειται να εμπορευθεί ο ΑΣ.

2. Με απόφαση της γενικής συνέλευσης, που λαμβάνεται με την αυξημένη απαρτία της παραγράφου 3 του άρθρου 13 και με την πλειοψηφία της παραγράφου 1 του άρθρου 14, το μέλος - συνεταιριστής μπορεί να απαλλάσσεται εν όλω ή εν μέρει από την υποχρέωση της περ. στ΄ της παρ. 1, εφόσον: α) έχει αντικειμενική αδυναμία να εκπληρώσει την ανωτέρω υποχρέωση ή συντρέχουν άλλοι σοβαροί λόγοι ή β) πριν από την ένταξή του στον ΑΣ είχε συνάψει αποδεδειγμένα συμβάσεις πώλησης των προϊόντων του σε τρίτους, εφόσον ο ΑΣ έχει ενημερωθεί έγκαιρα για τη διάρκεια, τον όγκο παραγωγής και τις λοιπές λεπτομέρειες της σύμβασης ή γ) ο ΑΣ αδυνατεί να απορροφήσει την προσφερόμενη παραγωγή.

3. Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει κυρώσεις κατά των μελών για τη μη εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους προς τον ΑΣ, περιλαμβανομένης και της κύρωσης της διαγραφής του μέλους από τον ΑΣ.

4. Η προσωπική εργασία που παρέχει το μέλος του ΑΣ προς αυτόν, ανάλογα με τις ανάγκες του, συνιστά άσκηση δικαιώματος της περίπτωσης δ΄ της παραγράφου 1 και δεν θεωρείται ότι παρέχεται στο πλαίσιο σχέσης εξαρτημένης εργασίας. Ο ΑΣ εκδίδει παραστατικό σύμφωνα με την παρ. 10 του άρθρου 8 του ν. 4308/2014 (Α΄ 251) για την παρασχεθείσα προσωπική εργασία. Η αξία της προσωπικής εργασίας μεταφέρεται στο πλεόνασμα του ΑΣ της οικείας διαχειριστικής χρήσης και διανέμεται στα δικαιούχα μέλη σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 26.

5. Το καταστατικό δύναται να απαγορεύει στα μέλη του ΑΣ να προβαίνουν σε ανταγωνιστικές προς τους σκοπούς του ΑΣ πράξεις, με την εξαίρεση της διάθεσης του ποσοστού της παραγωγής τους που δεν υποχρεούνται να παραδίδουν στον ΑΣ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄
ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕΛΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ

Άρθρο 9
Συνεταιρικές και προαιρετικές μερίδες

1. Το συνεταιριστικό κεφάλαιο των ΑΣ ανέρχεται κατ' ελάχιστο στο ποσό των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ.

2. Η συνεταιρική μερίδα είναι το ελάχιστο χρηματικό ποσό συμμετοχής κάθε μέλους στο κεφάλαιο του ΑΣ. Κάθε μέλος - συνεταιριστής συμμετέχει στον ΑΣ με μία (1) υποχρεωτική μερίδα, η οποία έχει μία ψήφο, εκτός από τα μέλη - επενδυτές που μπορούν να συμμετέχουν με περισσότερες από μία υποχρεωτικές μερίδες και με μία (1) ψήφο για κάθε υποχρεωτική μερίδα που κατέχουν και μέχρι συνολικό ποσοστό 35% για όλα τα μέλη - επενδυτές επί του συνόλου των υποχρεωτικών μερίδων και αντίστοιχων ψήφων. Το ύψος, οι προϋποθέσεις κτήσης, ο τρόπος και χρόνος καταβολής της αξίας των υποχρεωτικών μερίδων, καθώς και το αναλογούν σε κάθε μερίδα δικαίωμα απόληψης κερδών, ορίζονται από το καταστατικό. Η υποχρεωτική μερίδα είναι αδιαίρετη. Η αξία της υποχρεωτικής μερίδας των μελών - συνεταιριστών είναι η ίδια για όλα τα μέλη - συνεταιριστές. Η αξία των υποχρεωτικών

μερίδων των μελών - επενδυτών μπορεί να είναι διαφορετική από εκείνη των μελών - συνεταιριστών. Συνεταιριστικό κεφάλαιο αποτελεί το σύνολο της αξίας των μερίδων.
3. Η αύξηση ή η μείωση του ύψους της μερίδας γίνεται με απόφαση της γενικής συνέλευσης και αντίστοιχη τροποποίηση του καταστατικού.
4. Το καταστατικό μπορεί επίσης να προβλέπει τους όρους και τις προϋποθέσεις για την απόκτηση προαιρετικών μερίδων από τα μέλη - συνεταιριστές, τους εργαζόμενους στον ΑΣ, τα μέλη - επενδυτές και τρίτους. Στην περίπτωση αυτή το καταστατικό δύναται να προβλέπει προνόμια υπέρ των προαιρετικών μερίδων. Οι προαιρετικές μερίδες δεν παρέχουν δικαίωμα ψήφου.
5. Το καταστατικό μπορεί να ορίζει ότι οι προαιρετικές μερίδες είναι έντοκες. Ο χρόνος και ο τρόπος απόδοσης των τόκων ορίζονται στο καταστατικό.
6. Αν το καταστατικό δεν απαγορεύει τη μεταβίβαση της υποχρεωτικής μερίδας μέλους - συνεταιριστή, αυτή είναι δυνατή μόνο με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου του ΑΣ που εγκρίνει τη μεταβίβαση σε πρόσωπο που πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 6.
7. Με την επιφύλαξη όσων ορίζονται στο καταστατικό, κάθε μέλος που αποκτά μερίδα άλλου μέλους από οποιαδήποτε αιτία, υποχρεούται να αναγγέλλει εγγράφως στον ΑΣ την απόκτηση της μερίδας αυτής ώστε να καταχωρισθεί στο βιβλίο μελών. Η αναγγελία πρέπει να συνοδεύεται από έγγραφο, το οποίο να βεβαιώνει τη μεταβίβαση και να φέρει την υπογραφή του μεταβιβάζοντος μέλους, με θεώρηση του γνησίου αυτής. Αν η μεταβίβαση δεν καταχωρισθεί στο βιβλίο μελών, το μέλος που την απέκτησε δεν μπορεί να συμμετάσχει σε γενική συνέλευση του ΑΣ με τη μερίδα αυτή.
8. Σε περίπτωση θανάτου μέλους του ΑΣ, ο κληρονόμος, ή, όταν υπάρχουν περισσότεροι κληρονόμοι, αυτός που υποδείχθηκε με έγγραφη συμφωνία τους, εφόσον πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 6, υπεισέρχεται σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του μέλους που πέθανε. Αν δεν υποδειχθεί, αποδίδεται η ονομαστική αξία της συνεταιρικής μερίδας, μειωμένης ανάλογα όταν υπάρχει ζημία στο τέλος της χρήσης, αν το καταστατικό δεν ορίσει διαφορετικά ως προς τον χρόνο απόδοσης, στους κληρονόμους.

Άρθρο 10
Ευθύνη και υποχρεώσεις των μελών προς τρίτους

1. Η ευθύνη των μελών του ΑΣ για τις υποχρεώσεις του προς τρίτους είναι επικουρική και περιορίζεται μέχρι του ορίου που ορίζει το καταστατικό. Η έκταση της ευθύνης αυτής ορίζεται από το καταστατικό ως τουλάχιστον ίση με το ποσό της υποχρεωτικής μερίδας.
2. Τα μέλη έχουν την ευθύνη της παραγράφου 1 και μετά την έξοδό τους από τον ΑΣ, για υποχρεώσεις που δημιουργήθηκαν όταν ήταν μέλη ή για προηγούμενες υποχρεώσεις, τις οποίες αποδέχθηκαν με την εγγραφή τους.
3. Αξιώσεις τρίτων από την ευθύνη των μελών του ΑΣ κατά τις παραγράφους 1 και 2, παραγράφονται μετά την παρέλευση πενταετίας από τη λήξη του έτους μέσα στο οποίο γεννήθηκαν.
4. Η ευθύνη των μελών παύει οπωσδήποτε μετά την πάροδο ενός (1) έτους από το πέρας της πτώχευσης ή της εκκαθάρισης του ΑΣ, εκτός αν εντός του έτους έχει ασκηθεί εναντίον τους αγωγή.

5. Δεν απαγγέλλεται προσωπική κράτηση των μελών του ΑΣ, για δικαιοπρακτικές υποχρεώσεις του ΑΣ προς τρίτους, καθώς και για δικαιοπρακτικές υποχρεώσεις μεταξύ μελών και ΑΣ.
6. Οι δανειστές μέλους ΑΣ δεν έχουν δικαίωμα επί της περιουσίας του ΑΣ ή των πλεονασμάτων χρήσεων ή των συνεταιρικών μερίδων, υποχρεωτικών ή προαιρετικών, για οφειλές του μέλους προς αυτούς.
7. Δεν υπόκεινται σε κατάσχεση ή στη λήψη ασφαλιστικού μέτρου, για οφειλές των μελών προς τρίτους, τα προϊόντα της παραγωγής των μελών που παραδόθηκαν στον ΑΣ για πώληση ή διάθεση στην αγορά, αυτούσια ή μετά από μεταποίηση ή επεξεργασία, καθώς και το τίμημά τους. Η διάταξη δεν εφαρμόζεται για οφειλές των μελών προς το Δημόσιο, Ν.Π.Δ.Δ. και φορείς κοινωνικής ασφάλισης.
8. Δεν επιτρέπεται η κατάσχεση στα χέρια του ΑΣ, ως τρίτου, χρημάτων τα οποία έχουν ληφθεί από πιστωτικά ιδρύματα ως δάνειο για λογαριασμό μέλους, καθώς και παροχών σε είδος του ΑΣ προς τα μέλη του. Η διάταξη δεν εφαρμόζεται για οφειλές των μελών προς το Δημόσιο, Ν.Π.Δ.Δ. και φορείς κοινωνικής ασφάλισης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄
ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ

Άρθρο 11
Όργανα διοίκησης των Αγροτικών Συνεταιρισμών

Τα όργανα διοίκησης των ΑΣ είναι:
α) η γενική συνέλευση,
β) το διοικητικό συμβούλιο και
γ) το εποπτικό συμβούλιο. Εφόσον ο ΑΣ έχει λιγότερα από δέκα (10) μέλη, εποπτικό συμβούλιο ορίζεται μόνο αν προβλέπεται από το καταστατικό.

Άρθρο 12
Γενική Συνέλευση - Αρμοδιότητες - Σύγκληση

1. Η γενική συνέλευση αποτελεί το ανώτατο όργανο του ΑΣ. Στη γενική συνέλευση μετέχουν όλα τα μέλη που έχουν εκπληρώσει όλες τις ληξιπρόθεσμες οικονομικές τους υποχρεώσεις προς τον ΑΣ. Στη γενική συνέλευση κάθε μέλος έχει μία (1) ψήφο για κάθε μία υποχρεωτική μερίδα, εκτός από τα μέλη – επενδυτές, οι οποίοι μπορούν να έχουν ο καθένας περισσότερες από μία μερίδες με μία ψήφο για κάθε μερίδα, χωρίς όμως ο συνολικός αριθμός των ψήφων όλων των μελών - επενδυτών να υπερβαίνει το 35% του συνολικού αριθμού των ψήφων, που διαθέτουν τα μέλη του ΑΣ. Η γενική συνέλευση αποφασίζει για κάθε θέμα για το οποίο δεν προβλέπεται από τον νόμο ή από το καταστατικό απόφαση άλλου αρμοδίου οργάνου.

2. Στην αποκλειστική αρμοδιότητα της γενικής συνέλευσης ανήκουν:
α) Η τροποποίηση του καταστατικού.
β) Η συγχώνευση, η μετατροπή, η παράταση της διάρκειας και η λύση του ΑΣ.

γ) Η εκλογή και η ανάκληση των μελών του διοικητικού συμβουλίου και του εποπτικού συμβουλίου, καθώς και η εξουσιοδότηση του διοικητικού συμβουλίου για την πρόσληψη γενικού διευθυντή του ΑΣ.
δ) Η έγκριση των ετησίων οικονομικών καταστάσεων και ο καθορισμός του τρόπου διάθεσης των πλεονασμάτων της χρήσης.
ε) Η επιβάρυνση των μελών από τυχόν ζημίες.
στ) Η μεταβολή του ύψους της αξίας της συνεταιρικής μερίδας, η έγκριση εισόδου στον ΑΣ μελών - επενδυτών και ο καθορισμός του ύψους της μερίδας τους.
ζ) Η επιβολή εισφοράς στα μέλη.
η) Η έγκριση του προγράμματος επιχειρηματικής δράσης και ανάπτυξης του ΑΣ και ο αντίστοιχος προϋπολογισμός.
θ) Η έγκριση του ετήσιου προϋπολογισμού εσόδων και εξόδων, καθώς και των ετήσιων αμοιβών των οργάνων της διοίκησης.
ι) Η απαλλαγή από κάθε ευθύνη των μελών του διοικητικού συμβουλίου και του εποπτικού συμβουλίου.
ια) Η ψήφιση του εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας και του κανονισμού εργασίας.
ιβ) Η απόφαση για την πώληση ακινήτων.
ιγ) Η απόφαση για ίδρυση ή συμμετοχή σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου.
ιδ) Ο ορισμός των ελεγκτών του άρθρου 24 για την επόμενη οικονομική χρήση και ο καθορισμός της αμοιβής τους.
ιε) Ο ορισμός ειδικών εκπροσώπων του ΑΣ για άσκηση αστικών ή και ποινικών αξιώσεων και διεξαγωγή δικών κατά των μελών του διοικητικού συμβουλίου, όπως και δικών που προκλήθηκαν από τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου κατά του ΑΣ.
ιστ) Η έγκριση συμβάσεων που συνάπτουν τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου με τον ΑΣ.
ιζ) Κάθε άλλο θέμα, που προβλέπεται στο καταστατικό.
3. Η γενική συνέλευση μπορεί, με απόφασή της, να μεταβιβάζει στο διοικητικό συμβούλιο ή στο εποπτικό συμβούλιο την άσκηση της αρμοδιότητας της περ. ια΄ της παρ. 2.
4. Η γενική συνέλευση συγκαλείται από το διοικητικό συμβούλιο ή το εποπτικό συμβούλιο σε τακτική σύνοδο μία φορά το χρόνο και συνεδριάζει στην έδρα του ΑΣ μέσα σε έξι (6) το πολύ μήνες από τη λήξη της διαχειριστικής χρήσης. Η διαδικασία σύγκλησης της γενικής συνέλευσης και της διεύθυνσης των εργασιών της ορίζεται από το καταστατικό.
5. Το διοικητικό συμβούλιο ή το εποπτικό συμβούλιο μπορούν να συγκαλούν έκτακτη γενική συνέλευση για λόγους που προβλέπονται από τον νόμο ή το καταστατικό ή όταν αυτό επιβάλλεται από το συμφέρον του ΑΣ.
6. Το ένα πέμπτο (1/5) των μελών του ΑΣ μπορεί να ζητήσει εγγράφως από το διοικητικό συμβούλιο ή το εποπτικό συμβούλιο τη σύγκληση έκτακτης γενικής συνέλευσης, αναφέροντας υποχρεωτικά στην αίτησή τους τα προς συζήτηση θέματα. Αν το διοικητικό ή το εποπτικό συμβούλιο δεν συγκαλέσει τη γενική συνέλευση μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από την υποβολή της αίτησης, τα παραπάνω μέλη αποκτούν δικαίωμα σύγκλησής της.
7. Αν ο ΑΣ αναπτύσσει διαφορετικές δραστηριότητες ή δραστηριότητες σε πλείονες εδαφικές ενότητες ή έχει περισσότερα από 200 μέλη, το καταστατικό μπορεί να προβλέπει γενική συνέλευση από αντιπροσώπους μέλη του ΑΣ, που εκλέγονται από τομεακές ή τοπικές συνελεύσεις. Το καταστατικό καθορίζει τη διαίρεση σε τομείς ή περιοχές, τον αριθμό των αντιπροσώπων του κάθε τομέα ή περιοχής, τον τρόπο και τη διαδικασία εκλογής τους, τη διάρκεια της θητείας τους, τους λόγους ανάκλησης και τον τρόπο άσκησης των καθηκόντων

τους. Οι αντιπρόσωποι εκπροσωπούν στη γενική συνέλευση του ΑΣ τον τομέα τους ή την περιοχή τους και έχουν υποχρέωση ενημέρωσης των συνελεύσεων αυτών για τις αποφάσεις της γενικής συνέλευσης του ΑΣ στις οποίες συμμετέχουν ως αντιπρόσωποι. Ο τρόπος λειτουργίας κάθε τομέα ή περιοχής καθορίζεται από το καταστατικό.

Άρθρο 13
Απαρτία

1. Η γενική συνέλευση συνεδριάζει εγκύρως, εφόσον κατά την έναρξη της συνεδρίασης είναι παρόντα μέλη - συνεταιριστές του ΑΣ με δικαίωμα ψήφου τα οποία εκπροσωπούν πλέον του ημίσεος (1/2) του όλου αριθμού των ψήφων. Τα μέλη - επενδυτές και οι ψήφοι τους δεν συμμετέχουν στον σχηματισμό απαρτίας στη γενική συνέλευση.
2. Αν διαπιστωθεί έλλειψη απαρτίας κατά την έναρξη της συνεδρίασης, η γενική συνέλευση συνέρχεται, χωρίς νέα πρόσκληση, στον ίδιο τόπο, την ίδια ημέρα και ώρα της επόμενης εβδομάδας και με τα ίδια θέματα της αρχικής ημερήσιας διάταξης. Στην επαναληπτική αυτή συνεδρίαση, απαρτία υπάρχει, οποιοσδήποτε και αν είναι ο αριθμός των εκπροσωπούμενων σε αυτήν ψήφων.
3. Κατ΄ εξαίρεση, αν πρόκειται για αποφάσεις που αφορούν:
α) τη μεταβολή του σκοπού του ΑΣ,
β) τη συγχώνευση με άλλον ΑΣ ,
γ) τη μετατροπή του ΑΣ,
δ) τη λύση του ΑΣ,
ε) την τροποποίηση του καταστατικού,
στ) την έγκριση εισόδου στον ΑΣ μέλους – επενδυτή και τον καθορισμό αριθμού και ύψους της αξίας εκάστης μερίδας αυτού,
ζ) την απαλλαγή εν όλω ή εν μέρει μέλους από την υποχρέωσή του για παράδοση της παραγωγής του στον ΑΣ, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 8,
η γενική συνέλευση βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει εγκύρως, εφόσον, στην έναρξη της συνεδρίασης, είναι παρόντα μέλη του ΑΣ, που έχουν δικαίωμα ψήφου και εκπροσωπούν τουλάχιστον τα δύο τρίτα (2/3) του όλου αριθμού των ψήφων. Αν δεν επιτευχθεί η απαρτία αυτή, η γενική συνέλευση συνέρχεται σε επαναληπτική συνεδρίαση, σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στην παράγραφο 2, οπότε βρίσκεται σε απαρτία, εφόσον στην έναρξη της συνεδρίασης είναι παρόντα μέλη που έχουν δικαίωμα ψήφου και εκπροσωπούν τουλάχιστον το ένα πέμπτο (1/5) του όλου αριθμού των ψήφων για ΑΣ, που έχουν μέχρι χίλια πεντακόσια (1500) μέλη, και το ένα δέκατο (1/10) του όλου αριθμού των ψήφων για ΑΣ, που έχουν από χίλια πεντακόσια ένα (1501) μέλη και άνω. Τυχόν δεκαδικός αριθμός στρογγυλοποιείται στον πλησιέστερο προς τα άνω ακέραιο αριθμό.
4. Το καταστατικό μπορεί να ορίζει και άλλα θέματα, στα οποία για τη λήψη αποφάσεων απαιτείται η απαρτία που προβλέπεται στην παράγραφο 3.

Άρθρο 14
Αποφάσεις Γενικής Συνέλευσης

1. Η γενική συνέλευση αποφασίζει για τα θέματα της ημερήσιας διάταξης με την απόλυτη πλειοψηφία του αριθμού των ψήφων των παρόντων κατά την ψηφοφορία μελών, εκτός αν

ορίζεται διαφορετικά από τον νόμο αυτό, ή αν το καταστατικό προβλέπει μεγαλύτερο αριθμό ψήφων.

2. Κατ' εξαίρεση η γενική συνέλευση αποφασίζει με αυξημένη πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) του αριθμού των ψήφων των παρόντων κατά την ψηφοφορία μελών, για:

α) τη μεταβολή του σκοπού του ΑΣ,

β) τη συγχώνευση με άλλον ΑΣ,

γ) τη μετατροπή του ΑΣ,

δ) τη λύση του ΑΣ,

ε) την τροποποίηση του καταστατικού,

στ) την είσοδο στον ΑΣ μελών - επενδυτών και τον καθορισμό αριθμού και ύψους της αξίας εκάστης μερίδας μέλους - επενδυτή και

ζ) την απαλλαγή εν όλω ή εν μέρει μέλους από την υποχρέωσή του για παράδοση της παραγωγής του στον ΑΣ, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 8.

Το καταστατικό μπορεί να ορίζει και άλλα θέματα στα οποία, για τη λήψη αποφάσεων, απαιτούνται η αυξημένη απαρτία της παραγράφου 3 του άρθρου 13 και η πλειοψηφία που προβλέπεται στην παρούσα παράγραφο.

3. Η γενική συνέλευση αποφασίζει με μυστική ψηφοφορία για τα θέματα που αφορούν:

α) Αρχαιρεσίες, συμπεριλαμβανομένης και της ανάκλησης εκλεγέντων μελών οργάνων διοίκησης.

β) Απαλλαγή από την ευθύνη των μελών του διοικητικού συμβουλίου ή του εποπτικού συμβουλίου.

γ) Έγκριση του ισολογισμού, του απολογισμού και του πίνακα αποτελεσμάτων χρήσης.

δ) Προσωπικά θέματα.

ε) Κάθε άλλο θέμα που ορίζεται από τον νόμο ή το καταστατικό.

Αν τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου ή του εποπτικού συμβουλίου δεν απαλλαγούν από την ευθύνη ή δεν εγκριθούν ο ισολογισμός, ο απολογισμός και ο πίνακας αποτελεσμάτων χρήσης, η γενική συνέλευση, στην ίδια συνεδρίαση, μετά την ανάγνωση της έκθεσης των ελεγκτών, αποφασίζει για την ανάκληση ή μη των μελών του διοικητικού συμβουλίου ή του εποπτικού συμβουλίου και την εκλογή νέου διοικητικού συμβουλίου ή εποπτικού συμβουλίου.

Αν τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου ή του εποπτικού συμβουλίου ανακληθούν, η γενική συνέλευση, στην ίδια συνεδρίαση, εκλέγει προσωρινό διοικητικό συμβούλιο ή εποπτικό συμβούλιο, το οποίο υποχρεούται μέσα σε προθεσμία είκοσι (20) ημερών να συγκαλέσει γενική συνέλευση των μελών του ΑΣ, με θέμα την εκλογή νέου διοικητικού συμβουλίου ή εποπτικού συμβουλίου.

4. Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου ή του εποπτικού συμβουλίου δεν δικαιούνται να μετάσχουν στην ψηφοφορία για τα θέματα της απαλλαγής από την ευθύνη τους. Η ύπαρξη απαρτίας και η πλειοψηφία της γενικής συνέλευσης στην ψηφοφορία αυτή κρίνεται επί συνόλου αριθμού ψήφων, από τον οποίο αφαιρούνται οι ψήφοι που αντιστοιχούν στις μερίδες των μελών του κρινόμενου διοικητικού συμβουλίου ή εποπτικού συμβουλίου.

5. Για κάθε συνεδρίαση της γενικής συνέλευσης τηρούνται πρακτικά, κατά τα οριζόμενα στο καταστατικό και καταχωρίζονται στο βιβλίο πρακτικών γενικών συνελεύσεων. Τα πρακτικά διατηρούνται τουλάχιστον για πέντε (5) έτη από την ημερομηνία που έγινε η γενική συνέλευση στην οποία αφορούν.

Άρθρο 15
Προσβολή αποφάσεων Γενικών Συνελεύσεων

1. Απόφαση της γενικής συνέλευσης, η οποία αντιβαίνει στον νόμο ή στο καταστατικό, υπόκειται σε ακύρωση.
2. Η ακυρότητα αποφάσεων κηρύσσεται από το Ειρηνοδικείο της έδρας του ΑΣ, μετά από αίτηση κάθε μέλους ή τρίτου που έχει έννομο συμφέρον ή της εποπτεύουσας αρχής του άρθρου 21, η οποία εκδικάζεται κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας. Η αίτηση ασκείται μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από τη λήψη της απόφασης από τη γενική συνέλευση και κοινοποιείται στον ΑΣ.
3. Η απόφαση του Ειρηνοδικείου υπόκειται σε έφεση. Δικαίωμα άσκησης έφεσης έχει και η εποπτεύουσα αρχή.

Άρθρο 16
Διοικητικό Συμβούλιο

1. Το διοικητικό συμβούλιο εκλέγεται από τη γενική συνέλευση με μυστική ψηφοφορία. Ο αριθμός των μελών του ορίζεται από το καταστατικό και είναι πάντοτε περιττός. Τα μέλη του δεν μπορεί να είναι λιγότερα από τρία (3). Η ταυτόχρονη συμμετοχή των ιδίων προσώπων ως μελών του διοικητικού συμβουλίου και του εποπτικού συμβουλίου δεν επιτρέπεται. Το διοικητικό συμβούλιο ορίζει μεταξύ των μελών του τον πρόεδρο και τα λοιπά πρόσωπα που φέρουν τις ιδιότητες που τυχόν ορίζονται στο καταστατικό. Απαγορεύεται στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου να διενεργούν ανταγωνιστικές προς τον σκοπό του ΑΣ πράξεις.
2. Η διάρκεια της θητείας των μελών του διοικητικού συμβουλίου ορίζεται από το καταστατικό και δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη των πέντε (5) ούτε μικρότερη των τριών (3) ετών. Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου είναι επανεκλέξιμα και ανακαλούνται ελεύθερα από τη γενική συνέλευση.
3. Το διοικητικό συμβούλιο είναι αρμόδιο να αποφασίζει για κάθε θέμα που αφορά στη διοίκηση του ΑΣ, τη διαχείριση της περιουσίας και των υποθέσεών του, την τήρηση των κατά νόμο λογιστικών βιβλίων, τη σύνταξη των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων και την επιδίωξη του σκοπού του. Το διοικητικό συμβούλιο ορίζει τους αντιπροσώπους του ΑΣ σε συνεταιριστικές ενώσεις, συνεταιριστικές εταιρίες ή σε νομικά πρόσωπα, στα οποία συμμετέχει ο ΑΣ. Οι αρμοδιότητες του διοικητικού συμβουλίου εξειδικεύονται στο καταστατικό.
4. Το διοικητικό συμβούλιο εκπροσωπεί τον ΑΣ δικαστικώς και εξωδίκως. Την εκπροσώπησή του αυτή μπορεί να την αναθέτει στον πρόεδρο ή σε άλλο μέλος του, ή, κατόπιν προηγουμένης εξουσιοδότησης από τη γενική συνέλευση, στον γενικό διευθυντή του ΑΣ σύμφωνα με την παρ. 10.
5. Το διοικητικό συμβούλιο βρίσκεται σε απαρτία όταν τα παρόντα μέλη είναι περισσότερα από τα απόντα, σε καμία όμως περίπτωση δεν μπορεί τα παρόντα μέλη να είναι λιγότερα από τρία (3). Το διοικητικό συμβούλιο αποφασίζει με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών.
6. Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου ευθύνονται εις ολόκληρον για κάθε ζημία που προκάλεσαν, με υπαιτιότητά τους, στον ΑΣ κατά την άσκηση των καθηκόντων τους,

υποχρεούμενοι να επιδεικνύουν ως προς αυτά την επιμέλεια που θα επιδείκνυαν στις δικές τους υποθέσεις. Οι αξιώσεις του ΑΣ εναντίον τους παραγράφονται μετά από πέντε (5) έτη από την τέλεση της πράξης, εκτός αν πρόκειται για ζημία από δόλο, οπότε παραγράφονται μετά από δεκαπέντε (15) έτη. Η άσκηση αστικών ή και ποινικών αξιώσεων του ΑΣ κατά των μελών του διοικητικού συμβουλίου αποφασίζεται από τη γενική συνέλευση που συγκαλείται αποκλειστικά για την περίπτωση αυτή από το 10% τουλάχιστον των μελών του ΑΣ.

7. Μέλος του διοικητικού συμβουλίου δεν μπορεί να ψηφίζει στις συνεδριάσεις του για θέματα που αφορούν στον ίδιο, στη σύζυγο ή σε συγγενείς του εξ αίματος ή εξ αγχιστείας μέχρι και του δευτέρου βαθμού.

8. Το καταστατικό του ΑΣ μπορεί να προβλέπει την παροχή στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου:

α) Αποζημίωσης για την απασχόλησή τους με υποθέσεις του ΑΣ, οι οποίες τους ανατίθενται με ειδική απόφαση του διοικητικού συμβουλίου.

β) Εξόδων κίνησης και παράστασης για τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις του.

Το ύψος της αποζημίωσης και των εξόδων κίνησης και παράστασης καθορίζεται με απόφαση της γενικής συνέλευσης, ύστερα από εισήγηση του διοικητικού συμβουλίου.

9. Αν υφίσταται δικαστική αντιδικία ή τίθεται ζήτημα άσκησης αστικής ή ποινικής αξίωσης του ΑΣ κατά μέλους του διοικητικού συμβουλίου ή διεξάγεται δίκη από μέλος του διοικητικού συμβουλίου κατά του ΑΣ, τον ΑΣ εκπροσωπούν οι ειδικοί εκπρόσωποι που διορίζονται προς τούτο από τη γενική συνέλευση, που συγκαλείται αποκλειστικά για την περίπτωση αυτή από τουλάχιστον το 10% των μελών του ΑΣ.

10. Εφόσον προβλέπεται στο καταστατικό του ΑΣ, είναι δυνατόν να ανατίθενται εξουσίες και αρμοδιότητες του διοικητικού συμβουλίου, πλην εκείνων που απαιτούν κατά τον νόμο ή το καταστατικό συλλογική ενέργεια, καθώς και η γενική διεύθυνση και διαχείριση των υποθέσεων του ΑΣ, ως εξής: α) Το διοικητικό συμβούλιο μπορεί να αναθέτει με απόφασή του την άσκηση των εξουσιών και αρμοδιοτήτων του σε ένα ή περισσότερα μέλη του και β) η γενική συνέλευση, με απόφασή της στην οποία ορίζονται τα δικαιώματα, οι υποχρεώσεις, οι αρμοδιότητες και τα ελάχιστα προσόντα γενικού διευθυντή, μπορεί να εξουσιοδοτεί το διοικητικό συμβούλιο να αναθέτει σε αυτόν, με σύμβαση, τη μερική ή ολική άσκηση των εξουσιών και αρμοδιοτήτων του.

11. Οι διατάξεις του ν. 3213/2003 (Α΄ 309) έχουν εφαρμογή για τους προέδρους του διοικητικού συμβουλίου και τους γενικούς διευθυντές των ΑΣ που έχουν ετήσιο κύκλο εργασιών άνω του ενός εκατομμυρίου (1.000.000) ευρώ. Η διάταξη αυτή ισχύει και για τις Αγροτικές Εταιρικές Συμπράξεις του άρθρου 34.

12. Είναι δυνατή η διεξαγωγή συνεδρίασης του διοικητικού συμβουλίου μέσω τηλεδιάσκεψης, εφόσον τούτο προβλέπεται από το καταστατικό, στο οποίο καθορίζονται οι τεχνικές προδιαγραφές ασφαλείας, οι προϋποθέσεις ενημέρωσης των μελών, η διαδικασία της εξ αποστάσεως συμμετοχής και κάθε σχετικό θέμα.

13. Το διοικητικό συμβούλιο είναι υποχρεωμένο να δημιουργεί εντός τριών (3) μηνών από την ίδρυση του ΑΣ και να διατηρεί σε λειτουργία ιστοσελίδα, στην οποία αναρτώνται το καταστατικό του ΑΣ, όπως κάθε φορά ισχύει, η διεύθυνση της έδρας του, ο ΑΦΜ και η Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία (ΔΟΥ) του, ο αριθμός ΕΜΑΣ, ο αριθμός των μελών του, τα ονοματεπώνυμα των μελών του διοικητικού συμβουλίου και του εποπτικού συμβουλίου και οι ιδιότητές τους, ο γενικός διευθυντής του, εφόσον υπάρχει, οι προς έγκριση και οι

εγκεκριμένες ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, οι ανακοινώσεις του ΑΣ και οι προσκλήσεις προς τα μέλη του για τις γενικές συνελεύσεις.

Άρθρο 17
Εποπτικό Συμβούλιο

1. Η εποπτεία και ο έλεγχος της διοίκησης και της διαχείρισης των υποθέσεων του ΑΣ ασκείται από το εποπτικό συμβούλιο, το οποίο όμως δεν μπορεί να ασκήσει το ίδιο εξουσία διοίκησης και διαχείρισης.
2. Το εποπτικό συμβούλιο αποτελείται από τρία (3) τουλάχιστον μέλη, ένα από τα οποία ορίζεται ως πρόεδρος. Για την εκλογή, συγκρότηση και λειτουργία του εποπτικού συμβουλίου εφαρμόζονται αναλογικά οι παράγραφοι 1, 5, 6, 7, 9 και 12 του άρθρου 16. Δεν μπορεί να εκλεγεί μέλος του εποπτικού συμβουλίου μέλος του ΑΣ, που κατά την προηγούμενη θητεία, ήταν μέλος του διοικητικού συμβουλίου του ίδιου ΑΣ ή είναι σύζυγος μέλους του διοικητικού συμβουλίου ή συνδέεται με αυτό με συγγένεια έως και δευτέρου βαθμού εξ αίματος ή εξ αγχιστείας. Μέλος του ΑΣ δεν μπορεί να είναι ταυτόχρονα μέλος του διοικητικού και του εποπτικού συμβουλίου του ΑΣ. Η θητεία των μελών του εποπτικού συμβουλίου ορίζεται από το καταστατικό και δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη των πέντε (5) ετών, ούτε μικρότερη των τριών (3) ετών.
3. Έργο του εποπτικού συμβουλίου είναι να ελέγχει την τήρηση των διατάξεων του νόμου, του καταστατικού και των αποφάσεων της γενικής συνέλευσης. Λαμβάνει γνώση των βιβλίων, εγγράφων και κάθε άλλου στοιχείου αναγκαίου για τον λογιστικό - διαχειριστικό έλεγχο και ζητεί πληροφορίες για την πορεία των υποθέσεων του ΑΣ.
4. Το εποπτικό συμβούλιο συντάσσει για κάθε διαχειριστική περίοδο και για κάθε δραστηριότητα έκθεση, την οποία υποχρεούται να αποστείλει στην εποπτεύουσα αρχή του άρθρου 21 και να αναρτήσει στα γραφεία της έδρας του ΑΣ δέκα (10) ημέρες προ της σύγκλησης της γενικής συνέλευσης.
5. Το εποπτικό συμβούλιο συνεδριάζει τουλάχιστον μία (1) φορά κάθε τέσσερις (4) μήνες.

Άρθρο 18
Δικαίωμα ενημέρωσης εποπτικού συμβουλίου

Το διοικητικό συμβούλιο ενημερώνει, εγγράφως ή ηλεκτρονικά, το εποπτικό συμβούλιο τουλάχιστον ανά έξι (6) μήνες ή εκτάκτως κάθε φορά που παρίσταται αναγκαίο για την πορεία των δραστηριοτήτων του ΑΣ, για γεγονότα τα οποία μπορεί να έχουν συνέπειες στην εν γένει κατάστασή του και για τις προοπτικές εξέλιξής του. Το εποπτικό συμβούλιο ζητεί δια του προέδρου του από το διοικητικό συμβούλιο κάθε πληροφορία που απαιτείται για τον έλεγχο της διοίκησης και διαχείρισης εκ μέρους του διοικητικού συμβουλίου στο πλαίσιο του νόμου, του καταστατικού και των αποφάσεων της γενικής συνέλευσης και του εποπτικού συμβουλίου. Το εποπτικό συμβούλιο μπορεί να προβαίνει σε όλες τις επαληθεύσεις που αφορούν στον έλεγχο και οι οποίες είναι αναγκαίες για την εκπλήρωση της αποστολής του ή να τις αναθέτει σε τρίτους. Κάθε μέλος του εποπτικού συμβουλίου μπορεί να λαμβάνει γνώση όλων των πληροφοριών που διαβιβάζονται στο όργανο αυτό.

Άρθρο 19
Υποχρέωση εχεμύθειας

Τα μέλη των οργάνων του ΑΣ υποχρεούνται να μην αποκαλύπτουν, ακόμη και μετά την παύση της θητείας τους, τις πληροφορίες που διαθέτουν σχετικά με τον ΑΣ, οι οποίες, εφόσον αποκαλυφθούν, ενδέχεται να θίγουν τα συμφέροντά του ή των μελών του, εκτός αν τούτο επιβάλλεται από λόγους δημοσίου συμφέροντος.

Άρθρο 20
Αρχαιρεσίες

1. Οι εκλογές για την ανάδειξη των μελών του διοικητικού συμβουλίου και του εποπτικού συμβουλίου διενεργούνται από εφορευτική επιτροπή, της οποίας προεδρεύει δικηγόρος που διορίζεται από τον Δικηγορικό Σύλλογο της έδρας του ΑΣ, εκτός αν ο ΑΣ έχει λιγότερα από 30 μέλη.
2. Η εκλογή διενεργείται με μυστική ψηφοφορία και με ενιαίο ψηφοδέλτιο, ξεχωριστό για κάθε όργανο. Στο ψηφοδέλτιο αναγράφονται με αλφαβητική σειρά τα ονοματεπώνυμα των υποψηφίων.
3. Ο αριθμός των σταυρών προτίμησης αντιστοιχεί στο ήμισυ του όλου αριθμού των μελών του διοικητικού συμβουλίου ή του εποπτικού συμβουλίου, αντιστοίχως, στρογγυλοποιούμενος στον πλησιέστερο προς τα άνω ακέραιο αριθμό.
4. Εκλεγέντες θεωρούνται αυτοί που συγκέντρωσαν τις περισσότερες ψήφους. Αν υπάρχει ισοψηφία, γίνεται κλήρωση. Όσοι δεν εκλεγούν θεωρούνται επιλαχόντες κατά τη σειρά του αριθμού των ψήφων που έλαβαν.
5. Οι επιλαχόντες καταλαμβάνουν κενούμενες θέσεις τακτικών μελών μέχρι τη λήξη της θητείας τους.
6. Οι διαδικασίες διεξαγωγής των αρχαιρεσιών, της εκλογής της εφορευτικής επιτροπής και κάθε άλλο συναφές θέμα ορίζονται από το καταστατικό.
7. Αν κενωθεί η θέση μέλους του διοικητικού συμβουλίου ή του εποπτικού συμβουλίου και δεν υπάρχουν επιλαχόντα μέλη, το διοικητικό συμβούλιο ή το εποπτικό συμβούλιο, με απόφαση των λοιπών μελών του, συμπληρώνει την κενή θέση εκλέγοντας σε αυτήν μέλος του ΑΣ. Τα ως άνω οριζόμενα μέλη διατηρούν την ιδιότητά τους αυτή μέχρι τη σύγκληση της πρώτης τακτικής ή έκτακτης γενικής συνέλευσης, η οποία επικυρώνει την εκλογή τους ή, σε αντίθετη περίπτωση, εκλέγει νέα μέλη. Σε περίπτωση παραίτησης της πλειοψηφίας ή του συνόλου των μελών του διοικητικού συμβουλίου ή του εποπτικού συμβουλίου διενεργούνται αρχαιρεσίες ύστερα από πρόσκληση οιουδήποτε μέλους του ΑΣ.
8. Δεν μπορεί να εκλεγεί μέλος στα όργανα διοίκησης του ΑΣ (διοικητικό συμβούλιο ή εποπτικό συμβούλιο) όποιος καταδικάσθηκε με αμετάκλητη απόφαση σε οποιαδήποτε ποινή για κλοπή, απάτη, υπεξαίρεση (κοινή ή στην υπηρεσία), εκβίαση, πλαστογραφία, ψευδορκία, απιστία, δωροδοκία, παράβαση καθήκοντος, υφαρπαγή ψευδούς βεβαίωσης, υπεξαγωγή εγγράφου, λαθρεμπορία και εμπορία ναρκωτικών, ασέλγεια σε ανήλικο, βιασμό, για τα αδικήματα του άρθρου 35 του παρόντος νόμου και για οποιοδήποτε αδίκημα σε βάρος της συνεταιριστικής περιουσίας. Η σε πρώτο βαθμό ποινική καταδίκη για οποιοδήποτε από τα αδικήματα του προηγουμένου εδαφίου αναστέλλει αυτοδικαίως την άσκηση από το μέλος των καθηκόντων του, μέχρι την έκδοση αμετάκλητης δικαστικής απόφασης. Δεν μπορεί να

εκλεγεί μέλος στα όργανα διοίκησης του ΑΣ (διοικητικό συμβούλιο ή εποπτικό συμβούλιο) όποιος κηρύχθηκε σε πτώχευση ή ήταν νόμιμος εκπρόσωπος νομικού προσώπου που κηρύχθηκε σε πτώχευση και δεν κηρύχθηκε συγγνωστός ή έχει τεθεί σε αναγκαστική διαχείριση ή δικαστική συμπαράσταση. Αν κατά τη διάρκεια της θητείας του διαπιστωθεί για μέλος του διοικητικού συμβουλίου ή του εποπτικού συμβουλίου ΑΣ η ύπαρξη οποιουδήποτε από τα κωλύματα του πρώτου και του τρίτου εδαφίου, το πρόσωπο αυτό εκπίπτει αυτοδικαίως από μέλος του οργάνου και εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 5 και 7.

9. Δικαίωμα να εκλέγονται στα όργανα διοίκησης του ΑΣ έχουν, από τα μέλη – συνεταιριστές, εκείνα που έχουν συναλλαγές με τον ΑΣ κατά τη διάρκεια καθεμίας από τις δύο τελευταίες διαχειριστικές χρήσεις και, εφόσον προβλέπεται από το καταστατικό, τα μέλη - επενδυτές. Για τα μέλη - συνεταιριστές που δεν έχουν συμπληρώσει δύο διαχειριστικές χρήσεις ως μέλη του ΑΣ, η προϋπόθεση του πρώτου εδαφίου περιορίζεται σε μία διαχειριστική χρήση. Το ύψος των συναλλαγών ορίζεται από το καταστατικό. Η διάταξη αυτή δεν ισχύει για τις πρώτες αρχαιρεσίες που διεξάγονται μετά την ίδρυση του ΑΣ.

10. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται αναλογικά και στο εποπτικό συμβούλιο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄
ΕΠΟΠΤΕΙΑ - ΕΛΕΓΧΟΣ

Άρθρο 21
Κρατική εποπτεία

1. Η εποπτεία επί των ΑΣ, των αναγκαστικών συνεταιρισμών και των Ενώσεών τους, των Αγροτικών Εταιρικών Συμπράξεων (ΑΕΣ), των Οργανώσεων και Ομάδων παραγωγών και των Ενώσεών τους και των Διεπαγγελματικών Οργανώσεων ασκείται από τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων δια της Διεύθυνσης Οικονομικών Ελέγχων, Επιθεώρησης και Συνεργατισμού του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, στο εξής εποπτεύουσας αρχής. Η εποπτεύουσα αρχή μπορεί, με απόφασή τής, να αναθέτει συγκεκριμένα έργα ελέγχου, σε ορκωτούς ελεγκτές λογιστές ή ελεγκτικές εταιρείες του ν. 4449/2017 (Α΄ 7) ή σε ελεγκτές πτυχιούχους ανωτάτων σχολών που έχουν άδεια άσκησης οικονομολογικού επαγγέλματος από το Οικονομικό Επιμελητήριο Ελλάδος, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, καθώς και σε άλλους ειδικούς επιστήμονες ή εμπειρογνώμονες ή υπαλλήλους του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

2. Η εποπτεία αφορά στη σύννομη λειτουργία και την υποβοήθηση του έργου των ΑΣ και λοιπών συλλογικών σχημάτων της παραγράφου 1 και περιλαμβάνει ιδίως την τήρηση και ενημέρωση του ΕΜΑΣ, την αξιολόγησή τους μέσω αυτού, την εξακρίβωση της καταβολής της αξίας των συνεταιρικών μερίδων ή άλλων ληξιπρόθεσμων οικονομικών υποχρεώσεων των μελών τους, την τήρηση των διατάξεων των νόμων, του καταστατικού και των αποφάσεων των γενικών συνελεύσεων, καθώς και γενικά την εξακρίβωση της αλήθειας των τηρούμενων από τους ΑΣ βιβλίων, στοιχείων και χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

3. Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ρυθμίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την άσκηση της κρατικής εποπτείας, τον τρόπο διενέργειας, τη συχνότητα και τις προϋποθέσεις διενέργειας διοικητικού και οικονομικού ελέγχου.

Άρθρο 22
Εθνικό Μητρώο Αγροτικών Συνεταιρισμών και άλλων συλλογικών φορέων

1. Οι ΑΣ, οι ΑΕΣ, οι αναγκαστικοί συνεταιρισμοί και οι Ενώσεις τους, οι Ομάδες και Οργανώσεις Παραγωγών και οι Ενώσεις τους και οι Διεπαγγελματικές Οργανώσεις εγγράφονται στο Εθνικό Μητρώο Αγροτικών Συνεταιρισμών και άλλων συλλογικών φορέων (ΕΜΑΣ), το οποίο τηρείται από την εποπτεύουσα αρχή και αποτελεί ψηφιακή βάση δεδομένων.
2. Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων καθορίζονται η μορφή, το περιεχόμενο, η διαδικασία τήρησης του ΕΜΑΣ και εγγραφής και διαγραφής από αυτό των νομικών προσώπων της παρ. 1, τα υποβαλλόμενα για την αρχική καταχώριση και για την κατ' έτος ενημέρωση του ΕΜΑΣ δικαιολογητικά, ο χρόνος και τρόπος υποβολής τους, καθώς και κάθε άλλο σχετικό με το ΕΜΑΣ θέμα.

Άρθρο 23
Εγγραφή των ΑΣ στο ΕΜΑΣ

1. Οι ΑΣ υποχρεούνται να υποβάλλουν αίτηση στην εποπτεύουσα αρχή για την έγκριση του καταστατικού τους και την εγγραφή τους στο ΕΜΑΣ.
2. Με την αίτηση της παρ. 1 οι ΑΣ υποχρεούνται να υποβάλλουν ηλεκτρονικά στην εποπτεύουσα αρχή:
α) το καταστατικό τους, υπογεγραμμένο από τα ιδρυτικά μέλη και
β) κατάσταση των ιδρυτικών μελών του ΑΣ με το ονοματεπώνυμο ή την επωνυμία και τον ΑΦΜ τους, σύμφωνα με το ιδρυτικό καταστατικό.
Τα στοιχεία που υποβάλλονται από τους ΑΣ, ελέγχονται από την εποπτεύουσα αρχή σύμφωνα με το άρθρο 4 του παρόντος νόμου και το άρθρο 47 του ν. 4623/2019 (Α' 134) και με βάση το σύννομο ή μη του καταστατικού και την πληρότητά τους, οι ΑΣ εγγράφονται ή όχι στο ΕΜΑΣ. Από της εγγραφής αυτής, παρέχεται στους ΑΣ αριθμός ΕΜΑΣ ο οποίος αναγράφεται υποχρεωτικά, σε κάθε έγγραφο που εκδίδουν, καθώς και στην ιστοσελίδα τους. Για την απόκτηση ΑΦΜ από την αρμόδια ΔΟΥ, οι ΑΣ προσκομίζουν σε αυτήν τα σχετικά δικαιολογητικά που ορίζονται από τις κείμενες διατάξεις και τη βεβαίωση εγγραφής τους στο ΕΜΑΣ που χορηγείται από την εποπτεύουσα αρχή και αναγράφει τον αριθμό ΕΜΑΣ.
Μέσα σε ένα (1) μήνα από την εκλογή του διοικητικού συμβουλίου και του εποπτικού συμβουλίου, ο ΑΣ αποστέλλει στην εποπτεύουσα αρχή πρακτικό των αρχαιρεσιών για την ανάδειξη του διοικητικού ή/και του εποπτικού συμβουλίου του.
3. Ως τις 31 Δεκεμβρίου εκάστου έτους οι ΑΣ, προκειμένου να είναι ενήμεροι, υποχρεούνται να καταχωρίσουν ηλεκτρονικά στο ΕΜΑΣ τακτικές ετήσιες δηλώσεις, με τις οποίες δηλώνουν τυχόν μεταβολές των στοιχείων της παραγράφου 2, καθώς και:
α) Τις ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις.
β) Την έκθεση ελέγχου των ελεγκτών του άρθρου 24.
γ) Την ετήσια έκθεση του εποπτικού συμβουλίου του άρθρου 17.
δ) Το αποδεικτικό της αποστολής του καταλόγου υπόχρεων προσώπων προς τα αρμόδια όργανα ελέγχου των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης, σύμφωνα με την παράγραφο 11 του άρθρου 16.

δ) Υπεύθυνη δήλωση του προέδρου του διοικητικού συμβουλίου ότι τα μέλη του ΑΣ παραδίδουν την παραγωγή τους ή/και προμηθεύονται τα εφόδιά τους, σύμφωνα με την περ. στ΄ της παρ. 1 και την παρ. 2 του άρθρου 8 και το καταστατικό.

4. Οι ΑΣ διαγράφονται από το ΕΜΑΣ όταν συντρέχουν λόγοι λύσης τους, σύμφωνα με το άρθρο 31.

5. Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων καθορίζονται τα κριτήρια αξιολόγησης των τακτικών δηλώσεων της παραγράφου 3, επιπλέον απαιτούμενα έγγραφα και δικαιολογητικά που επισυνάπτονται στην τακτική δήλωση της παραγράφου 3, καθώς και η διαδικασία ηλεκτρονικής υποβολής τους και ρυθμίζεται κάθε σχετικό θέμα.

Άρθρο 24
Έλεγχος

1. Ο τακτικός διαχειριστικός έλεγχος των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων και αν συντρέχει περίπτωση, των ενοποιημένων ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων των ΑΣ διενεργείται ετησίως, από έναν (1) τουλάχιστον ορκωτό ελεγκτή λογιστή ή ελεγκτική εταιρεία του ν. 4449/2017, για εκείνους εξ αυτών που έχουν κύκλο εργασιών κατά την τελευταία χρήση άνω των δύο εκατομμυρίων (2.000.000) ευρώ ή για τους οποίους συντρέχουν οι προϋποθέσεις τακτικού ελέγχου των χρηματοοικονομικών καταστάσεων των νομικών οντοτήτων του ν. 4308/2014 από τους ελεγκτές αυτούς, σύμφωνα με το άρθρο 2 του ν. 4336/2015 (Α΄ 94). Στους λοιπούς ΑΣ διενεργείται από έναν (1) τουλάχιστον ελεγκτή που έχει άδεια άσκησης οικονομολογικού επαγγέλματος, σύμφωνα με το π.δ. 475/1991 (Α΄ 176).

2. Δεν μπορούν να ορισθούν ως ελεγκτές μέλη και υπάλληλοι του ΑΣ που ελέγχεται ή σύζυγοι ή συγγενείς αυτών εξ αίματος ή εξ αγχιστείας μέχρι και δεύτερου βαθμού.

3. Οι ελεγκτές και ισάριθμοι αναπληρωτές τους ορίζονται από την προηγούμενη τακτική γενική συνέλευση του ΑΣ, εκτός από τους ελεγκτές της πρώτης εταιρικής χρήσης, οι οποίοι ορίζονται από το καταστατικό. Η αμοιβή των ελεγκτών ορίζεται με την απόφαση ορισμού τους ή, για τους ελεγκτές της πρώτης εταιρικής χρήσης, από το καταστατικό.

4. Οι ελεγκτές υποχρεούνται να υποβάλλουν το πόρισμα του ελέγχου τους μαζί με τις απαραίτητες πληροφορίες στο διοικητικό συμβούλιο του ΑΣ που ελέγχεται, το αργότερο τριάντα (30) ημέρες πριν από τη γενική συνέλευση, καθώς και να υποβάλουν αντίγραφο του πορίσματος στο εποπτικό συμβούλιο. Στο πόρισμα πρέπει να προσδιορίζεται η πορεία της οικονομικής κατάστασης του ΑΣ στο πλαίσιο των καταστατικών του σκοπών και των ετήσιων προγραμμάτων δράσης του. Το διοικητικό συμβούλιο του ΑΣ υποχρεούται να ανακοινώσει το ως άνω πόρισμα στην πρώτη μετά τον έλεγχο γενική συνέλευση των μελών του και να καλεί εγγράφως τους ελεγκτές πέντε (5) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη συνεδρίαση της γενικής συνέλευσης, για να παρίστανται σε αυτήν. Οι ελεγκτές υποχρεούνται να παρίστανται στη γενική συνέλευση και να παρέχουν οποιαδήποτε πληροφορία ή διευκρίνιση τους ζητηθεί. Αν από το πόρισμα του ελέγχου υπάρχουν ενδείξεις ότι έχουν τελεστεί αξιόποινες πράξεις, οι ελεγκτές υποχρεούνται να υποβάλλουν εντός δέκα (10) ημερών το πόρισμά τους στην αρμόδια εισαγγελική αρχή και να γνωστοποιήσουν στην εποπτεύουσα αρχή την ως άνω υποβολή.

5. Ο ΑΣ που ελέγχεται υποχρεούται να θέτει στη διάθεση των ελεγκτών κατάλληλο χώρο, όλα τα λογιστικά βιβλία, στοιχεία, παραστατικά και λογαριασμούς και να παρέχει κάθε άλλο στοιχείο και πληροφορία που χρειάζονται οι ελεγκτές για την εκτέλεση του έργου του.

Οι ελεγκτές ελέγχουν ιδίως:
α) Τη νομιμότητα των αποφάσεων και των πράξεων των οργάνων διοίκησης του ΑΣ.
β) Τη λογιστική τάξη και ιδίως αν τηρήθηκαν οι αρχές και κανόνες της λογιστικής επιστήμης και η νομοθεσία για την τήρηση των λογιστικών βιβλίων και λογαριασμών.
γ) Την οικονομική κατάσταση του ΑΣ, που προκύπτει από τον έλεγχο των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων και την έκθεση πεπραγμένων διαχείρισης του διοικητικού συμβουλίου.
δ) Τη διαχειριστική τάξη, όσον αφορά μόνο τη νομιμότητα της πραγματοποίησης των δαπανών. Ο έλεγχος αυτός αποσκοπεί κυρίως στη διαπίστωση τυχόν ατασθαλιών, καταχρήσεων ή άλλων παραβάσεων που τυχόν έχουν διαπραχθεί και τον εντοπισμό των υπεύθυνων.
6. Οι ελεγκτές, με αίτησή τους προς το διοικητικό συμβούλιο, στην οποία αναφέρουν τα προς συζήτηση θέματα, μπορεί να ζητήσουν τη σύγκληση έκτακτης γενικής συνέλευσης. Το διοικητικό συμβούλιο συγκαλεί υποχρεωτικά τη γενική συνέλευση μέσα σε ένα (1) μήνα από την υποβολή της αίτησης, με θέματα ημερήσιας διάταξης αυτά που αναφέρονται στην αίτηση.
7. Κατά τα λοιπά, για τη διενέργεια του ελέγχου από ορκωτό ελεγκτή λογιστή ή ελεγκτική εταιρεία του ν. 4449/2017, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1, εφαρμόζονται οι διατάξεις των ν. 4336/2015 και 4449/2017.
8. Η εποπτεύουσα αρχή του άρθρου 21 μπορεί να ζητήσει από τους ελεγκτές έκτακτο έλεγχο των ΑΣ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Άρθρο 25
Διαχειριστική χρήση

1. Η διαχειριστική χρήση δεν μπορεί να περιλαμβάνει περισσότερους από δώδεκα (12) μήνες.
2. Κατά τη λήξη της χρήσης κλείνονται τα λογιστικά βιβλία του ΑΣ, ενεργείται η απογραφή της περιουσίας του, καταρτίζονται οι ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4308/2014 και υποβάλλονται από το διοικητικό συμβούλιο στην τακτική γενική συνέλευση μαζί με την έκθεση των ελεγκτών του άρθρου 24 και την έκθεση διαχείρισης πεπραγμένων του διοικητικού συμβουλίου για το έτος που έληξε.
3. Το διοικητικό συμβούλιο συντάσσει πρόγραμμα δράσης και ανάπτυξης του ΑΣ για την επόμενη χρήση, το οποίο συνοδεύεται από προϋπολογισμό εσόδων - εξόδων και το υποβάλλει για έγκριση στην τακτική γενική συνέλευση.
4. Ο ΑΣ έχει υποχρέωση να δημοσιεύει κατ' έτος τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις του στην ιστοσελίδα του, το αργότερο είκοσι (20) ημέρες πριν από την ημερομηνία σύγκλησης της ετήσιας τακτικής γενικής συνέλευσης, η οποία πρόκειται να τις εγκρίνει. Ο ΑΣ υποχρεούται επίσης να αναρτά στην ιστοσελίδα του την απόφαση έγκρισης των οικονομικών αυτών καταστάσεων και να τις αποστείλει, εντός δέκα (10) μερών από την έγκρισή τους, μαζί με την εγκριτική απόφαση, στην εποπτεύουσα αρχή.

Άρθρο 26
Διαχειριστικό υπόλοιπο - Πλεονάσματα - Κέρδη

1. Αν από τα ακαθάριστα έσοδα κάθε χρήσης του ΑΣ αφαιρεθούν οι κάθε είδους δαπάνες, οι ζημίες, οι αποσβέσεις και οι τόκοι των προαιρετικών μερίδων, εφόσον το καταστατικό προβλέπει την καταβολή τόκων, το υπόλοιπο που απομένει αποτελεί το διαχειριστικό υπόλοιπο της χρήσης. Το διαχειριστικό υπόλοιπο περιλαμβάνει πλεονάσματα και κέρδη. Τα πλεονάσματα προέρχονται από τις κατά το άρθρο 8 συναλλαγές του ΑΣ με τα μέλη του. Το πέραν του πλεονάσματος υπόλοιπο λογίζεται ότι προέρχεται από τις συναλλαγές με τρίτους και συνιστά κέρδη. Για φορολογικούς σκοπούς τήρησης αποθεματικών, διανομής του πλεονάσματος και διανομής κερδών, τηρούνται διακριτοί λογαριασμοί για τον σχηματισμό των πλεονασμάτων και των κερδών.
2. Αν το καταστατικό προβλέπει συμμετοχή των προαιρετικών μερίδων στα πλεονάσματα ή και στα κέρδη, τα ποσά που αναλογούν αφαιρούνται πριν από οποιαδήποτε άλλη χρησιμοποίηση των πλεονασμάτων και των κερδών.
3. Από τα πλεονάσματα, πριν από την αφαίρεση για τις προαιρετικές μερίδες, κρατείται ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) για τον σχηματισμό τακτικού αποθεματικού. Η κράτηση αυτή παύει να είναι υποχρεωτική όταν το τακτικό αποθεματικό φθάσει στο ύψος του συνολικού ποσού των υποχρεωτικών μερίδων των μελών του ΑΣ και επαναφέρεται αν το τακτικό αποθεματικό υστερήσει έναντι του συνολικού ποσού των μερίδων των μελών. Το καταστατικό ή απόφαση γενικής συνέλευσης μπορούν να ορίζουν κράτηση μεγαλύτερου ποσοστού.
4. Ο ΑΣ, σύμφωνα με το καταστατικό του ή με απόφαση γενικής συνέλευσης, μπορεί να σχηματίζει από τα πλεονάσματα ή τα κέρδη ειδικό αποθεματικό.
5. Το μέρος των πλεονασμάτων που μεταφέρεται στο τακτικό ή το ειδικό αποθεματικό λογίζεται ως ισόποση εισφορά των μελών.
6. Το υπόλοιπο των πλεονασμάτων, που απομένει μετά την κράτηση της παραγράφου 3 και αυτή της παραγράφου 4, εφόσον υφίσταται, διατίθεται κατά τα οριζόμενα στο καταστατικό ή σύμφωνα με απόφαση της γενικής συνέλευσης.
7. Τα ποσά που αποδίδονται στα μέλη βάσει του καταστατικού ή με απόφαση της γενικής συνέλευσης μπορούν να παραμείνουν στον ΑΣ ως εξατομικευμένες έντοκες προθεσμιακές καταθέσεις των μελών. Το επιτόκιο που καταβάλλεται στην περίπτωση αυτή καθορίζεται με απόφαση της γενικής συνέλευσης και δεν μπορεί να υπερβαίνει το επιτόκιο δανεισμού του ΑΣ από τις τράπεζες.
8. Στο τακτικό αποθεματικό περιέρχονται:
α) Η κράτηση της παραγράφου 3.
β) Τα έσοδα που περιέρχονται στον ΑΣ από χαριστική αιτία.
γ) Κάθε άλλο έσοδο, για το οποίο δεν ορίζεται διαφορετικά από το καταστατικό.
9. Στο ειδικό αποθεματικό περιέρχονται:
α) Τα κέρδη, όπως ορίζονται στην παράγραφο 1, μετά τη φορολόγησή τους.
β) Η κράτηση της παραγράφου 4.
10. α) Τα πλεονάσματα που δημιουργεί ο ΑΣ δεν φορολογούνται. Τα κέρδη του ΑΣ φορολογούνται σύμφωνα με τις διατάξεις της ισχύουσας φορολογικής νομοθεσίας.
β) Τα πλεονάσματα ή τα κέρδη μπορούν να διανέμονται στα μέλη με απόφαση της γενικής συνέλευσης. Στην περίπτωση αυτή, όταν διανέμονται πλεονάσματα, αυτά φορολογούνται

σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 27 και όταν διανέμονται κέρδη, αυτά φορολογούνται ως μερίσματα, σύμφωνα με τις διατάξεις της ισχύουσας φορολογικής νομοθεσίας.

Άρθρο 27
Οικονομικές ενισχύσεις, φορολογικές απαλλαγές, κίνητρα - Δικαιούχοι

1. Οι εισφορές των μελών προς τους ΑΣ, δεν υπόκεινται σε φόρο ή σε τέλος χαρτοσήμου ή οποιαδήποτε άλλη επιβάρυνση υπέρ τρίτου.
2. Τα πλεονάσματα της διαχειριστικής χρήσης των ΑΣ, που είναι εγγεγραμμένοι και ενήμεροι στο ΕΜΑΣ, όταν διανέμονται στα μέλη τους σύμφωνα με την περ. β΄ της παρ. 10 του άρθρου 26 υπόκεινται σε φορολογία εισοδήματος των μελών ανεξάρτητα από την καταβολή τους ή την εξατομικευμένη διατήρησή τους ως κατάθεση στον ΑΣ. Τα ανωτέρω πλεονάσματα φορολογούνται ως εισόδημα από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα, εφόσον ο δικαιούχος είναι φυσικό πρόσωπο που ασκεί αγροτική δραστηριότητα και τηρεί τις υποχρεώσεις του άρθρου 8.
3. Οι ΑΣ μπορούν να εντάσσονται στους εκάστοτε ισχύοντες αναπτυξιακούς νόμους.
4. Οι ΑΣ που συγχωνεύονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου απαλλάσσονται της υποχρέωσης καταβολής κάθε είδους φόρου, τέλους, φόρου υπέρ τρίτων, δικαιωμάτων υποθηκοφυλάκων, δικαιωμάτων Ταμείων, αναλογικών δικαιωμάτων συμβολαιογράφων και κάθε άλλης απαλλαγής που προβλέπεται για την περίπτωση αυτή στον ν. 4548/2018, στο ν.δ. 1297/1972 (Α΄ 217) και στον ν. 2166/1993 (Α' 137), εφόσον συντρέχουν οι κατά περίπτωση προβλεπόμενες προϋποθέσεις των απαλλαγών. Η μεταγραφή των πράξεων συγχώνευσης στα Υποθηκοφυλακεία και τα Κτηματολογικά Γραφεία σύμφωνα με την περ. στ΄ της παρ. 2 του άρθρου 29 του παρόντος νόμου, γίνεται ατελώς. Η διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 4178/2013 (Α΄ 174) δεν εφαρμόζεται και στην περίπτωση συμβάσεων συγχώνευσης των ΑΣ.
5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, μπορεί να καθορίζονται πρόσθετα κίνητρα για τη συγχώνευση και την ανάπτυξη των ΑΣ. Τα κίνητρα αναφέρονται στις επενδύσεις, την ανάπτυξη των ΑΣ, την πρόσληψη και κατάρτιση στελεχών, την επιλεξιμότητα για ανάθεση έργων και την ενθάρρυνση ανάληψης πρωτοβουλιών και δραστηριοτήτων επ' ωφελεία των μελών τους. Με όμοιες αποφάσεις καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις υπαγωγής των ΑΣ στα παραπάνω κίνητρα.
6. Διατάξεις που παρέχουν διευκολύνσεις ή απαλλαγές από φόρους, τέλη χαρτοσήμου ή άλλα υπέρ του Δημοσίου τέλη, εισφορές ή δικαιώματα υπέρ οποιουδήποτε τρίτου για τη συγχώνευση, απορρόφηση, μετατροπή επιχειρήσεων, εισφορές κλάδων κ.λπ., εφαρμόζονται αναλογικά και στους ΑΣ, εφόσον αυτοί πληρούν τις προϋποθέσεις που προβλέπονται από τις αντίστοιχες διατάξεις.
7. Διατάξεις που θεσπίζουν κίνητρα ή απαλλαγές οικονομικής, φορολογικής ή άλλης φύσης για τη μετατροπή εμπορικών εταιρειών σε εμπορικές εταιρείες άλλου νομικού τύπου, ισχύουν με τις ίδιες προϋποθέσεις και για τη μετατροπή των ΑΣ, ΕΑΣ, Κλαδικών Αγροτικών Συνεταιρισμών (ΚΑΣ) και των Κλαδικών Εθνικών Αγροτικών Συνεταιρισμών (ΚΕΑΣ), σύμφωνα με τα άρθρα 29 και 36 παρ. 8 και 11.

8. Οι ΑΣ, οι αναγκαστικοί συνεταιρισμοί και οι Ενώσεις τους, οι Αγροτικές Εταιρικές Συμπράξεις, οι Ομάδες και Οργανώσεις Παραγωγών και οι Ενώσεις τους και οι Διεπαγγελματικές Οργανώσεις που έχουν εγγραφεί στο ΕΜΑΣ και είναι ενήμεροι έχουν δικαίωμα πρόσβασης:
α) Στις οικονομικές ενισχύσεις, φορολογικές απαλλαγές και τα κίνητρα των παραγράφων 1 έως και 7 και των εκάστοτε αναπτυξιακών νόμων και ενωσιακών προγραμμάτων και
β) σε όλα τα αναπτυξιακά προγράμματα, τα οποία προκηρύσσονται από το Ελληνικό Δημόσιο ή για λογαριασμό του και χρηματοδοτούνται από εθνικούς και ενωσιακούς πόρους.

Άρθρο 28
Τηρούμενα βιβλία

Οι ΑΣ τηρούν τα λογιστικά βιβλία και στοιχεία που προβλέπονται από τη φορολογική νομοθεσία, καθώς και τα παρακάτω βιβλία:
α) Βιβλίο μητρώου μελών.
β) Βιβλίο πρακτικών γενικών συνελεύσεων, διοικητικού συμβουλίου και εποπτικού συμβουλίου, εφόσον υπάρχει εποπτικό συμβούλιο.
γ) Κάθε άλλο βιβλίο που προβλέπεται από το καταστατικό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η΄
ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ - ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ - ΠΤΩΧΕΥΣΗ
ΔΙΑΛΥΣΗ – ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ ΑΣ

Άρθρο 29
Συγχώνευση - Μετατροπή

1. Δύο ή περισσότεροι ΑΣ μπορεί να συγχωνευθούν είτε με τη σύσταση νέου ΑΣ, στον οποίο ενσωματώνονται οι συγχωνευόμενοι, είτε με την απορρόφηση ενός ή περισσότερων υφιστάμενων ΑΣ από άλλον, ο οποίος ήδη λειτουργεί.
2. Για τη συγχώνευση απαιτείται:
α) Απόφαση των γενικών συνελεύσεων καθενός από τους προς συγχώνευση ΑΣ, που λαμβάνεται με την αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία που ορίζονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 13 και στην παράγραφο 2 του άρθρου 14, αντίστοιχα. Η απόφαση αυτή αφορά στην έγκριση του Σχεδίου Σύμβασης Συγχώνευσης και τις, κατά περίπτωση, τροποποιήσεις του καταστατικού, που απαιτούνται για την πραγματοποίηση της συγχώνευσης. Τα διοικητικά συμβούλια ή τα εποπτικά συμβούλια των ΑΣ που συγχωνεύονται, καταρτίζουν εγγράφως Σχέδιο Σύμβασης Συγχώνευσης.
Το Σχέδιο Σύμβασης Συγχώνευσης περιέχει τουλάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία:
αα) την επωνυμία, την καταστατική έδρα των συγχωνευομένων, τον αριθμό του ΕΜΑΣ και τον αριθμό καταχώρισης των καταστατικών τους και των τροποποιήσεων αυτών στο Βιβλίο Μητρώου Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων του αρμοδίου Ειρηνοδικείου, εφόσον υπάρχει.
ββ) την επωνυμία και την έδρα που προτείνεται για τον ΑΣ που θα προέλθει από τη συγχώνευση.
γγ) τον τρόπο κατανομής των συνεταιρικών μερίδων.

δδ) τους ενδεχόμενους ειδικούς όρους ή πλεονεκτήματα που συνδέονται με τις υποχρεωτικές και προαιρετικές μερίδες.
εε) την ημερομηνία από την οποία οι πράξεις των συγχωνευομένων ΑΣ θεωρούνται λογιστικά τελούμενες για λογαριασμό του νέου ΑΣ.
Οι συγχωνευόμενοι ΑΣ μπορούν να προσθέσουν και άλλα στοιχεία στο Σχέδιο Σύμβασης Συγχώνευσης.
β) Δημοσίευση περίληψης του Σχεδίου Σύμβασης Συγχώνευσης σε μία εφημερίδα ευρείας κυκλοφορίας της περιφερειακής ενότητας της έδρας των υπό συγχώνευση ΑΣ, εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών, από την ημέρα λήψης της τελευταίας εκ των αποφάσεων της γενικής συνέλευσης των συγχωνευομένων ΑΣ.
γ) Εκτίμηση των περιουσιακών στοιχείων των συγχωνευομένων ΑΣ. Για την εκτίμηση συντάσσεται έκθεση προς τη γενική συνέλευση των μελών των συγχωνευομένων ΑΣ, από τριμελή επιτροπή εμπειρογνωμόνων. Τα πρόσωπα αυτά, που ορίζονται με συμφωνία των συγχωνευομένων ΑΣ, εξετάζουν επίσης και τους όρους που περιλαμβάνονται στο Σχέδιο Σύμβασης Συγχώνευσης. Τα μέλη της ανωτέρω επιτροπής έχουν το δικαίωμα να λαμβάνουν από τους συγχωνευόμενους ΑΣ οποιαδήποτε πληροφορία ή έγγραφο χρήσιμο για την διεκπεραίωση του έργου της εκτίμησης, καθώς και να διενεργούν όλες τις απαραίτητες ενέργειες και να προβαίνουν στους αναγκαίους ελέγχους.
δ) Σύγκληση, μετά από πρόσκληση των διοικητικών συμβουλίων ή των εποπτικών συμβουλίων των υπό συγχώνευση ΑΣ, των μελών τους σε κοινή γενική συνέλευση. Η συνέλευση αυτή εκλέγει το νέο διοικητικό συμβούλιο και το εποπτικό συμβούλιο του νέου ΑΣ, που προκύπτει από τη συγχώνευση.
ε) Έγκριση του καταστατικού κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 4.
στ) Εγγραφή του ΑΣ στο ΕΜΑΣ, σύμφωνα με το άρθρο 4. Από την ημερομηνία αυτή συντελείται η συγχώνευση και όλα τα περιουσιακά στοιχεία των συγχωνευομένων αποτελούν περιουσία του νέου ΑΣ. Ο υποθηκοφύλακας μεταγράφει τα ακίνητα στον νέο ΑΣ που προέκυψε από τη συγχώνευση, σημειώνοντας σχετική πράξη στα βιβλία του ύστερα από αίτημα του διοικητικού συμβουλίου του νέου ΑΣ και την προσκόμιση όλων των απαιτούμενων από το Υποθηκοφυλακείο στοιχείων, καθώς και τον αριθμό καταχώρισής του στο ΕΜΑΣ .
3. Μέλη, που δεν επιθυμούν τη συγχώνευση, μπορούν να αποχωρήσουν σύμφωνα με τους όρους του καταστατικού του ΑΣ που πρόκειται να συγχωνευθεί και στον οποίο ανήκουν. Η τυχόν υπεραξία που προκύπτει από την αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων, απαλλάσσεται από κάθε φόρο και τέλος και εγγράφεται σε λογαριασμό του τακτικού αποθεματικού του νέου ΑΣ.
4. Η συγχώνευση συνεπάγεται, από την ημέρα που συντελείται, την καθολική διαδοχή του νέου ΑΣ σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των ΑΣ που συγχωνεύθηκαν.
5. Τα μέλη των ΑΣ που συγχωνεύθηκαν είναι αυτοδικαίως μέλη του νέου ΑΣ με όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που ορίζει το νέο καταστατικό.
6. Οι συνεταιρικές μερίδες των ΑΣ που συγχωνεύθηκαν αποτελούν το κεφάλαιο του νέου ΑΣ. Αν οι συνεταιρικές αυτές μερίδες είναι άνισες, η κοινή γενική συνέλευση της παραγράφου 2, με απόφασή της, ορίζει τον τρόπο προσαρμογής των μερίδων που υπολείπονται του ύψους της συνεταιρικής μερίδας του νέου ή του απορροφώντος ΑΣ.
7. Η συγχώνευση των ΑΣ δεν επιφέρει διακοπή των δικών, στις οποίες είναι διάδικοι. Εκκρεμείς δίκες των ΑΣ που συγχωνεύθηκαν συνεχίζονται από τον νέο ΑΣ.

8. ΑΣ μπορεί να μετατραπεί σε Αγροτική Εταιρική Σύμπραξη του άρθρου 34 ή σε άλλη μορφή εταιρείας με νομική προσωπικότητα με απόφαση της γενικής συνέλευσης του ΑΣ που λαμβάνεται με την αυξημένη απαρτία της παραγράφου 3 του άρθρου 13 και την αυξημένη πλειοψηφία της παραγράφου 2 του άρθρου 14.
9. Είναι δυνατή η εισφορά ενός ή περισσότερων κλάδων ή τμημάτων λειτουργούντος ΑΣ, σε λειτουργούσα Αγροτική Εταιρική Σύμπραξη, με απόφαση της γενικής συνέλευσης του ΑΣ, η οποία λαμβάνεται επίσης με την αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία που ορίζονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 13 και στην παράγραφο 2 του άρθρου 14 αντίστοιχα. Στην περίπτωση αυτή είναι δυνατή και η εισφορά περιουσιακών στοιχείων για τα οποία δόθηκε επιχορήγηση από τους εκάστοτε ισχύοντες αναπτυξιακούς νόμους με την προβλεπόμενη από αυτούς διαδικασία.
10. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται συμπληρωματικά και αναλογικά οι διατάξεις του ν. 4548/2018 για τις ανώνυμες εταιρείες, όπως ισχύει.

Άρθρο 30
Πτώχευση

1. Με την επιφύλαξη των οριζομένων στις επόμενες παραγράφους του παρόντος άρθρου, για την πτώχευση και για τις προπτωχευτικές διαδικασίες των ΑΣ εφαρμόζονται οι διατάξεις του Πτωχευτικού Κώδικα (ν. 3588/2007, Α΄ 153).
2. Η πτώχευση κηρύσσεται από το πτωχευτικό δικαστήριο της έδρας του ΑΣ μετά από αίτηση:
α) Οποιουδήποτε πιστωτή, που έχει έννομο συμφέρον.
β) Του διοικητικού συμβουλίου ή του εποπτικού συμβουλίου του ΑΣ.
γ) Των εκκαθαριστών του ΑΣ.
3. Ο υπό εκκαθάριση ΑΣ κηρύσσεται σε πτώχευση μόνο αν δεν έχει συντελεστεί η διανομή.
4. Από την κήρυξή του σε πτώχευση ο ΑΣ λύεται. Η πτώχευση του ΑΣ δεν συνεπάγεται την πτώχευση των μελών του.

Άρθρο 31
Λύση

1. Οι ΑΣ λύονται:
α) Αν έληξε ο χρόνος διάρκειάς τους, που ορίζεται στο καταστατικό και δεν αποφασίσθηκε η παράτασή του από τη γενική συνέλευση.
β) Με απόφαση της γενικής συνέλευσης, που λαμβάνεται με την αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία που ορίζονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 13 και στην παράγραφο 2 του άρθρου 14, αντίστοιχα, του νόμου αυτού.
γ) Αν κηρυχθούν σε κατάσταση πτώχευσης.
δ) Με απόφαση του Ειρηνοδικείου της έδρας του ΑΣ που δικάζει κατά την εκούσια δικαιοδοσία, κατόπιν αίτησης οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον ή του διοικητικού συμβουλίου ή του εποπτικού συμβουλίου ή των δύο τρίτων (2/3) του συνολικού αριθμού των μελών του.
ε) Με αιτιολογημένη απόφαση της εποπτεύουσας αρχής, αν η λειτουργία του ΑΣ κατέστη παράνομη ή αν ο ΑΣ δεν υπέβαλε στο ΕΜΑΣ τις ετήσιες χρηματοοικονομικές του καταστάσεις

για δύο (2) συνεχή έτη ή αν αδράνησε για δύο (2) τουλάχιστον συνεχείς διαχειριστικές χρήσεις ή αν συνάγεται εγκατάλειψη του σκοπού του λόγω ανύπαρκτης δραστηριότητας. Πριν από την έκδοση της απόφασης αυτής, η εποπτεύουσα αρχή τάσσει στον ΑΣ εύλογη προθεσμία που δεν μπορεί να υπερβαίνει τις εξήντα (60) ημέρες για εξάλειψη των λόγων λύσης. Παρερχομένης απράκτου της προθεσμίας αυτής ή εφόσον δεν εξαλειφθούν οι λόγοι λύσης, η εποπτεύουσα αρχή προβαίνει στη λύση.

2. Η εποπτεύουσα αρχή υποχρεούται, χωρίς καθυστέρηση να προβεί στις ενέργειες της περ. ε΄ της παρ. 1 από τη στιγμή που θα λάβει με οποιονδήποτε τρόπο γνώση, ότι συντρέχουν οι προϋποθέσεις της περίπτωσης αυτής.

3. Αν το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων του ΑΣ, όπως αναγράφονται στον ισολογισμό, καταστεί κατώτερο από το ένα πέμπτο (1/5) του συνεταιριστικού κεφαλαίου, το διοικητικό συμβούλιο υποχρεούται να συγκαλέσει γενική συνέλευση, μέσα σε προθεσμία έξι (6) μηνών από τη λήξη της χρήσης του ισολογισμού, η οποία αποφασίζει την υιοθέτηση σχεδίου εξυγίανσης για έγκριση από τον πιστωτή με το μεγαλύτερο ύψος απαιτήσεων ή τη λήψη μέτρων για την αύξηση των ιδίων κεφαλαίων ή τη λύση του ΑΣ.

4. ΑΣ, ο οποίος αδυνατεί να εκλέξει όργανα διοίκησης από τη γενική συνέλευση ή να διορίσει προσωρινή διοίκηση σύμφωνα με το άρθρο 69 του Αστικού Κώδικα για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο του ενός έτους, λύεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στις περιπτώσεις δ΄ και ε΄ της παρ. 1.

5. Σε περίπτωση έλλειψης διοίκησης, οποιοδήποτε δικόγραφο κοινοποιείται νομίμως σε οποιοδήποτε μέλος του τελευταίου διοικητικού ή εποπτικού συμβουλίου του ΑΣ.

Άρθρο 32
Εκκαθάριση

1. Με εξαίρεση την περίπτωση λύσης του ΑΣ που επέρχεται από την κήρυξή του σε κατάσταση πτωχεύσεως, κατά την οποία ακολουθείται η διαδικασία του Πτωχευτικού Κώδικα, τη λύση ακολουθεί, σε κάθε άλλη περίπτωση, το στάδιο της εκκαθάρισης. Η εκκαθάριση διενεργείται από έναν ή περισσότερους εκκαθαριστές, φυσικά ή νομικά πρόσωπα, που ορίζονται από τη γενική συνέλευση, η οποία ορίζει και το ύψος της αμοιβής τους, εκτός αν το καταστατικό ορίζει διαφορετικά.

2. Το νομικό πρόσωπο του λυθέντος ΑΣ εξακολουθεί να υπάρχει και να λειτουργεί για τις ανάγκες της εκκαθάρισης. Η γενική συνέλευση του ΑΣ διατηρεί τα δικαιώματά της κατά τη διάρκεια της εκκαθάρισης, λειτουργεί για τις ανάγκες της εκκαθάρισης και λαμβάνει αποφάσεις για οποιοδήποτε θέμα με την απαρτία των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 13 και με την πλειοψηφία της παραγράφου 1 του άρθρου 14. Ο διορισμός εκκαθαριστών συνεπάγεται αυτοδικαίως την παύση της εξουσίας του διοικητικού συμβουλίου. Όσον αφορά τους εκκαθαριστές, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις για το διοικητικό συμβούλιο των ΑΣ. Οι αποφάσεις των εκκαθαριστών καταχωρίζονται περιληπτικά στο βιβλίο πρακτικών του διοικητικού συμβουλίου.

3. Σε περίπτωση λύσης ΑΣ με απόφαση της εποπτεύουσας αρχής κατά την περ. ε΄ της παρ. 1 του άρθρου 31 ή μη ορισμού εκκαθαριστών από τη γενική συνέλευση ή θανάτου, μόνιμης αδυναμίας άσκησης καθηκόντων, παραίτησης ή αδράνειας των εκκαθαριστών μετά από αίτηση μέλους ή πιστωτή του ΑΣ, το Ειρηνοδικείο της έδρας του ΑΣ διορίζει ή αντικαθιστά τους εκκαθαριστές, δικάζοντας κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας.

4. Για την εκκαθάριση των ΑΣ, κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις περί δικαστικής εκκαθάρισης κληρονομίας.

Άρθρο 33
Ενέργειες εκκαθαριστών

1. Οι εκκαθαριστές έχουν υποχρέωση, μόλις αναλάβουν τα καθήκοντά τους και σε κάθε περίπτωση εντός το πολύ έξι (6) μηνών από τον διορισμό τους, να προβούν σε απογραφή της περιουσίας του εκκαθαριζομένου ΑΣ και να συντάξουν ισολογισμό, αντίγραφο του οποίου υποβάλλουν στην εποπτεύουσα αρχή. Αν η εκκαθάριση παρατείνεται, ο ισολογισμός συντάσσεται στο τέλος κάθε έτους. Ο τελικός ισολογισμός καταρτίζεται στο τέλος της εκκαθάρισης. Οι εκκαθαριστές, μέσα σε ένα (1) μήνα από την κοινοποίηση της απόφασης διορισμού τους, δημοσιεύουν σε μία (1) ημερήσια εφημερίδα πανελλαδικής κυκλοφορίας και σε μία (1) περιοδική εφημερίδα της περιφερειακής ενότητας της έδρας του ΑΣ, καθώς και στην ιστοσελίδα του, ανακοίνωση στην οποία περιέχεται περίληψη της απόφασης που προβλέπει τη λύση του ΑΣ και τον διορισμό τους ως εκκαθαριστών και με την οποία καλούν τους πιστωτές να αναγγείλουν τις απαιτήσεις τους εντός προθεσμίας τεσσάρων (4) μηνών από τη δημοσίευση αυτή. Παράλληλα, κοινοποιούν πρόσκληση, σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 62 του ν.δ. 356/1974 (Α` 90), στην οποία αναφέρεται η ως άνω προθεσμία αναγγελίας. Οι εκκαθαριστές αποστέλλουν αντίγραφο της αποφάσεως διορισμού τους και των φύλλων των ως άνω εφημερίδων στις οποίες δημοσιεύθηκε η ανακοίνωσή τους, καθώς και της πρόσκλησης του προηγούμενου εδαφίου στην εποπτεύουσα αρχή για την καταχώρισή τους στο ΕΜΑΣ.
2. Με την εξαίρεση απαιτήσεων του Δημοσίου, Ν.Π.Δ.Δ. και φορέων κοινωνικής ασφάλισης, απαιτήσεις πιστωτών κατά του υπό εκκαθάριση ΑΣ παραγράφονται μετά την πάροδο τριών (3) ετών από την ημερομηνία της δημοσίευσης της λύσης του.
3. Οι εκκαθαριστές υποχρεούνται να περατώνουν χωρίς καθυστέρηση τις εκκρεμείς υποθέσεις του ΑΣ, να μετατρέπουν σε χρήμα τη συνεταιριστική περιουσία, να εισπράττουν τις απαιτήσεις του ΑΣ, να εξοφλούν τα χρέη του και να διανέμουν στα μέλη του το τυχόν εναπομένον ενεργητικό.
4. Το προϊόν της εκκαθάρισης διανέμεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας για τη διανομή πλειστηριάσματος σε περίπτωση έμμεσης εκτέλεσης.
5. Το υπόλοιπο του ενεργητικού, που απομένει μετά την εξόφληση των υποχρεωτικών, πρόσθετων υποχρεωτικών και τυχόν προαιρετικών μερίδων στην ονομαστική τους αξία διανέμεται στα μέλη.
6. Η διάρκεια της εκκαθάρισης δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τρία (3) έτη. Παράταση για περίοδο έως και έξι (6) ετών από τη λήξη της προηγουμένης περιόδου μπορεί να δοθεί μόνον κατόπιν αίτησης πιστωτή ή μέλους του ΑΣ ή του εκκαθαριστή, εφόσον συντρέχει σπουδαίος λόγος, από το Ειρηνοδικείο της έδρας του ΑΣ, που δικάζει κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας. Δεν μπορεί να οριστεί εκκαθαριστής το ίδιο πρόσωπο για περίοδο μεγαλύτερη συνολικά των έξι (6) ετών.
7. Τα πρόσωπα που ορίζονται εκκαθαριστές ΑΣ και ΑΕΣ, δεν διώκονται ποινικά, ούτε υπέχουν οποιαδήποτε αστική ή άλλη ατομική ευθύνη για χρέη ΑΣ και ΑΕΣ προς το Δημόσιο και τους φορείς κοινωνικής ασφάλισης, ανεξαρτήτως του χρόνου βεβαίωσής τους. Δεν μπορούν να οριστούν εκκαθαριστές του ΑΣ πρόσωπα που έχουν ασκήσει διοίκηση ή έχουν υπάρξει

υπάλληλοί του. Η διάταξη αυτή ισχύει και για τους εκκαθαριστές των ΑΣ, των ΕΑΣ, των Κεντρικών Συνεταιριστών Ενώσεων (ΚΕΣΕ), των Κοινοπραξιών Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων (ΚΑΣΟ), των Συνεταιριστικών Εταιρειών (ΣΕ) του ν. 2810/2000 (Α΄ 61) και των ΑΣ, ΑΕΣ, ΚΑΣ και ΚΕΑΣ του ν. 4015/2011 (Α' 210) και του ν. 4384/2016 (Α΄78) που έχουν τεθεί σε εκκαθάριση με οποιονδήποτε τρόπο και εξακολουθούν να βρίσκονται σε εκκαθάριση κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου ή θα τεθούν σε εκκαθάριση μετά την έναρξη ισχύος του.

8. Οι διατάξεις του άρθρου 32 και του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται και για τις εκκαθαρίσεις των ΑΣ, ΕΑΣ, ΚΕΣΕ, ΚΑΣΟ και ΣΕ που έχουν ήδη τεθεί σε εκκαθάριση με οποιονδήποτε τρόπο και εξακολουθούν να βρίσκονται σε εκκαθάριση κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ΄

Άρθρο 34
Αγροτικές Εταιρικές Συμπράξεις

1. Οι Αγροτικές Εταιρικές Συμπράξεις είναι ανώνυμες εταιρείες (ΑΕ) ή εταιρείες περιορισμένης ευθύνης (ΕΠΕ) ή ιδιωτικές κεφαλαιουχικές εταιρείες (ΙΚΕ) που δραστηριοποιούνται σε οποιονδήποτε κλάδο της αγροτικής οικονομίας, τις οποίες συνιστούν ΑΣ ή και άλλες ΑΕΣ, καθώς και μέτοχοι – επενδυτές, φυσικά ή νομικά πρόσωπα. Οι μετοχές των εταιρειών αυτών είναι πάντοτε ονομαστικές. Σε κάθε περίπτωση μεταβίβασης μετοχών δικαίωμα προτίμησης έχουν οι ΑΣ και οι ΑΕΣ που συμμετέχουν στην ΑΕΣ. Κανένας μέτοχος δεν μπορεί να αποκτήσει μετοχές πέραν του 20% του συνολικού αριθμού των μετοχών της ΑΕΣ και το σύνολο των μετοχών που κατέχονται από μετόχους – επενδυτές δεν μπορεί να υπερβαίνει το 40% του συνόλου των μετοχών που αντιστοιχούν στο καταβεβλημένο μετοχικό κεφάλαιο. Σε περίπτωση που οι μέτοχοι είναι λιγότεροι από πέντε, κανένας μέτοχος δεν μπορεί να αποκτήσει μετοχές πέραν του 50% του συνολικού αριθμού των μετοχών της ΑΕΣ. Οι ΑΕΣ εγγράφονται στο ΕΜΑΣ.

2. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται, ανάλογα με τη νομική μορφή της ΑΕΣ, οι νόμοι που διέπουν αντίστοιχα τις ΑΕ ή τις ΕΠΕ ή τις ΙΚΕ. Με την υπουργική απόφαση της παραγράφου 2 του άρθρου 22 καθορίζονται τα έγγραφα και τα δικαιολογητικά που υποβάλλουν οι ΑΕΣ για την εγγραφή τους στο ΕΜΑΣ, την επικαιροποίηση αυτής και τη διαγραφή τους από αυτό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι΄
ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 35
Ποινικές διατάξεις

1. Τιμωρείται με φυλάκιση από τρεις (3) μήνες έως ένα (1) έτος, εφόσον από άλλες διατάξεις δεν τιμωρείται με βαρύτερη ποινή, μέλος διοικητικού συμβουλίου ή εποπτικού συμβουλίου ή υπάλληλος ΑΣ και ΑΕΣ αν:

α) Εν γνώσει του παρέχει στη γενική συνέλευση ή σε εκείνον που ασκεί την εποπτεία ή τον έλεγχο ψευδή στοιχεία ή αρνείται ή αποκρύπτει αληθή στοιχεία, γεγονότα ή περιστατικά, που αφορούν στην οικονομική κατάστασή τους.
β) Εν γνώσει του προβαίνει σε ψευδείς ή εικονικές εγγραφές στα βιβλία τους ή συντάσσει ψευδείς ή εικονικούς ισολογισμούς και ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις.
γ) Αρνείται να παραδώσει ή αποκρύπτει από εκείνον που ασκεί έλεγχο ή εποπτεία, τα τηρούμενα στοιχεία ή βιβλία ή παρεμποδίζει με οποιονδήποτε τρόπο την άσκηση ελέγχου ή εποπτείας.
2. Όποιος διενεργεί έλεγχο ή εποπτεία στα αναφερόμενα στην παράγραφο 1 νομικά πρόσωπα, αν κατά την άσκηση των καθηκόντων του παρέχει εν γνώσει του ψευδή στοιχεία ή αποκρύπτει ή αρνείται αληθή γεγονότα ή περιστατικά, που αφορούν στη διαχείριση ή στην οικονομική κατάσταση των αναφερόμενων στην παράγραφο 1 νομικών προσώπων εφόσον περιήλθαν σε γνώση του από τον έλεγχο ή την εποπτεία, που διενήργησε σε αυτές, τιμωρείται με φυλάκιση από ένα (1) μήνα έως ένα (1) έτος, εφόσον από άλλες διατάξεις δεν τιμωρείται με βαρύτερη ποινή.
3. Όποιος με χρήση σωματικής βίας ή απειλής σωματικής βίας ή άλλης παράνομης πράξης ή παράλειψης, παρεμποδίζει τις συνεδριάσεις του διοικητικού συμβουλίου ή του εποπτικού συμβουλίου ή της γενικής συνέλευσης των μελών των αναφερόμενων στην παράγραφο 1 νομικών προσώπων τιμωρείται με φυλάκιση από ένα (1) μήνα μέχρι ένα (1) έτος ή με χρηματική ποινή ή και με τις δύο ποινές ταυτόχρονα, εφόσον από άλλες διατάξεις δεν τιμωρείται με βαρύτερη ποινή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΑ'
ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ – ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ – ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ – ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ

Άρθρο 36
Μεταβατικές διατάξεις

1. ΑΣ, ΑΕΣ, αναγκαστικοί συνεταιρισμοί και Ενώσεις αυτών, Ομάδες και Οργανώσεις Παραγωγών, Ενώσεις Οργανώσεων Παραγωγών και Διεπαγγελματικές Οργανώσεις που είναι εγγεγραμμένοι στο μητρώο του άρθρου 19 του ν. 4384/2016 κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, θεωρούνται αυτοδίκαια εγγεγραμμένοι στο ΕΜΑΣ . Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων καθορίζεται κάθε τυχόν αναγκαία λεπτομέρεια για τη μετάπτωση των ως άνω εγγεγραμμένων στο ΕΜΑΣ.
2. Όσοι ΑΣ λειτουργούν και είναι εγγεγραμμένοι στο μητρώο του άρθρου 19 του ν. 4384/2016 κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, υποχρεούνται να προσαρμόσουν τα καταστατικά τους στις διατάξεις του παρόντος νόμου εντός δύο (2) ετών από την έναρξη ισχύος του. Η προσαρμογή του καταστατικού γίνεται με απόφαση της γενικής συνέλευσης του ΑΣ που λαμβάνεται με την απαρτία των παρ. 1 και 2 του άρθρου 13 και με την πλειοψηφία της παρ. 2 του άρθρου 14. Μετά την πάροδο της προθεσμίας του πρώτου εδαφίου, για τους ΑΣ που δεν έχουν προσαρμόσει το καταστατικό τους, εφαρμόζεται η παρ. 1 του άρθρου 31 και διαγράφονται από το ΕΜΑΣ.
3. Για τους ΑΣ που είναι εγγεγραμμένοι στο μητρώο του άρθρου 19 του ν. 4384/2016 και κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου είτε δεν έχουν καταχωρίσει σε αυτό

χρηματοοικονομικές καταστάσεις τους της τελευταίας τριετίας, είτε έχουν αδρανήσει για δύο (2) τουλάχιστον συνεχείς διαχειριστικές χρήσεις, είτε συνάγεται εγκατάλειψη του σκοπού τους λόγω ανύπαρκτης δραστηριότητας, εξαιρουμένων των αρδευτικών ΑΣ, των αναγκαστικών συνεταιρισμών διαχειρίσεως ακινήτου συνιδιοκτησίας και κοινής χορτονομής του ν.δ. 11.7.1923 (Α΄ 196), των ΑΣ προώθησης προβατοτροφίας, καθώς και των ΑΣ εξαγοράς κτημάτων, εφαρμόζεται η παρ. 1 του άρθρου 31 του παρόντος νόμου εντός έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος του, ημερομηνία κατά την οποία διαγράφονται από το ΕΜΑΣ.

4. Μέχρι τις 28.02.2021, οι εκκαθαριστές των ΑΣ και των ΕΑΣ του ν. 2810/2000 που έχουν τεθεί υπό εκκαθάριση πριν την 1η.1.2013 και των οποίων οι εργασίες της εκκαθάρισης συνεχίζονται κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, οφείλουν να έχουν ολοκληρώσει τις εργασίες της εκκαθάρισης, άλλως οι εκκαθαριστές μπορούν να αντικατασταθούν κατά τη διαδικασία της παραγράφου 3 του άρθρου 32 του παρόντος νόμου.

5. Με κοινή απόφαση του Προϊσταμένου της αρμόδιας Γενικής Διεύθυνσης του Υπουργείου Οικονομικών και της εποπτεύουσας αρχής του άρθρου 21, ύστερα από πρόταση της γενικής συνέλευσης της Ένωσης Μαστιχοπαραγωγών Χίου με την απαρτία της παραγράφου 3 του άρθρου 13 και την πλειοψηφία της παραγράφου 2 του άρθρου 14, η Ένωση μετατρέπεται σε ΑΣ που διέπεται από τις διατάξεις του α.ν. 1389/1938 (Α΄ 364) και συμπληρωματικά του παρόντος νόμου. Οι Αναγκαστικοί Αγροτικοί Συνεταιρισμοί μέλη της Ένωσης Μαστιχοπαραγωγών Χίου λύονται και τα φυσικά πρόσωπα μέλη τους θεωρούνται αυτοδίκαια ως μέλη του ιδρυόμενου ΑΣ. Με την ίδια κοινή απόφαση καθορίζονται η διαδικασία και οι λεπτομέρειες της μετατροπής και κάθε άλλη απαραίτητη διαδικασία και λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας διάταξης.

6. Με την επιφύλαξη της παρ. 7, ΑΕΣ που λειτουργούν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου υποχρεούνται να προσαρμόσουν τα καταστατικά τους στις διατάξεις του παρόντος νόμου εντός έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος του.

7. ΑΕΣ που συστάθηκαν σύμφωνα με το άρθρο 6 του ν. 4015/2011 (Α΄ 210) και υφίστανται κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, καθώς και μονομετοχικές ΑΕΣ που υφίστανται κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, εφόσον δεν έχουν εγγραφεί, εγγράφονται στο ΕΜΑΣ και συνεχίζουν να λειτουργούν νόμιμα με την υφιστάμενη μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου μετοχική σύνθεσή τους.

8. ΕΑΣ του ν. 2810/2000 που δεν μετατράπηκαν σε ΑΣ ή ΑΕΣ σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4015/2011 μπορούν να μετατραπούν σε ΑΣ ή ΑΕΣ του παρόντος νόμου εντός δύο (2) ετών από την έναρξη ισχύος του. Η διαδικασία μετατροπής τους θα γίνει σύμφωνα με το άρθρο 29 του παρόντος νόμου.

9. Για ΑΣ που λύονται σύμφωνα με την περ. ε΄ της παρ. 1 του άρθρου 31 και είναι εγγεγραμμένοι στα βιβλία μητρώου αγροτικών συνεταιρισμών Ειρηνοδικείου, η εποπτεύουσα αρχή καταθέτει στη γραμματεία του Ειρηνοδικείου που εξέδωσε την απόφαση ίδρυσης του ΑΣ, την απόφαση λύσης του ΑΣ, προκειμένου αυτός να διαγραφεί από το βιβλίο μητρώου αγροτικών συνεταιρισμών του Ειρηνοδικείου αυτού.

10. Για ΑΣ στους οποίους, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, έχει κοινοποιηθεί, σύμφωνα με το άρθρο 6 της υπ' αρ. 2062/132509/25.11.2016 απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Β΄ 3938), πράξη διαγραφής τους από το μητρώο του άρθρου 19 του ν. 4384/2016 και εφόσον αυτοί έχουν υποβάλει την ένσταση της παρ. 3 του ιδίου άρθρου της ως άνω υπουργικής απόφασης ή δεν έχουν υποβάλει τέτοια ένσταση, χωρίς όμως να έχει παρέλθει η προθεσμία αυτής, εξακολουθούν να ισχύουν για την κρίση επί της

ενστάσεως αυτής και μέχρι συμπληρώσεως της ως άνω προθεσμίας ή μέχρι την εντός της προθεσμίας αυτής υποβολή ενστάσεως από αυτούς, οι διατάξεις της ως άνω υπουργικής απόφασης.

11. α) Κλαδικοί Εθνικοί ΑΣ (ΚΕΑΣ) του άρθρου 31 του ν. 4384/2016 που υφίστανται κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου μπορούν:

αα) Είτε να συνεχίσουν να λειτουργούν, εκπροσωπώντας τα μέλη τους σύμφωνα με τις καταστατικές τους διατάξεις, εφόσον δεν ασκούν εμπορία αγροτικών προϊόντων, παρέχουν αποκλειστικά υπηρεσίες ενημέρωσης, εκπαίδευσης και προώθησης των συνεταιριστικών και αγροτικών δραστηριοτήτων των μελών τους, σχετιζόμενων με ένα προϊόν ή με ομάδα ομοειδών προϊόντων και δεν έχουν ληξιπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις ή ληξιπρόθεσμες οφειλές προς το Δημόσιο και φορείς κοινωνικής ασφάλισης.

ββ) Είτε να συνεχίσουν να λειτουργούν ως ΑΣ του παρόντος νόμου, προσαρμοζόμενοι στις διατάξεις του σύμφωνα με την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου ή να μετατραπούν σε ΑΕΣ του άρθρου 34 του παρόντος νόμου, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 29, εντός δύο (2) ετών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου. Η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων έως ένα (1) έτος από τη λήξη της. Εφόσον οι ως άνω ΚΕΑΣ δεν εφαρμόσουν τις διατάξεις της παρούσας παραγράφου, λύονται με απόφαση της εποπτεύουσας αρχής.

β) Η ως άνω υποπερίπτωση ββ΄ εφαρμόζεται και για τους Κλαδικούς ΑΣ (ΚΑΣ) του άρθρου 31 του ν. 4384/2016 που υφίστανται κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου.

12. ΑΣ που κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου δεν είναι εγγεγραμμένοι στο μητρώο του άρθρου 19 του ν. 4384/2016 και λειτουργούν, μπορούν, εντός έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, να συγχωνευθούν με άλλον ΑΣ που είναι ή θεωρείται εγγεγραμμένος στο ΕΜΑΣ. Εφόσον δεν έχουν συγχωνευθεί εντός της προθεσμίας του προηγούμενου εδαφίου, λύονται σύμφωνα με τις διατάξεις της περ. ε΄ της παρ. 1 του άρθρου 31.

13. Μέχρι την έκδοση και έναρξη ισχύος της υπουργικής απόφασης της παρ. 3 του άρθρου 21, εξακολουθεί να ισχύει η υπ' αρ. 2707/144666/23.10.2018 απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Β΄ 4985).

Άρθρο 37
Καταργούμενες διατάξεις

Με την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου καταργούνται:

α) τα άρθρα 1 έως και 36 και 38 έως και 41 του ν. 4384/2016, όπως ισχύουν, του άρθρου 41 του ν. 4384/2016 καταργουμένου αναδρομικά από τότε που ίσχυσε, ήτοι από 26.04.2016,

β) η παράγραφος 3 του άρθρου 13 του ν. 4492/2017 (Α΄ 156), όπως ισχύει,

γ) η υπ' αρ. 2062/132509/25.11.2016 απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Β΄ 3938), όπως ισχύει, με την επιφύλαξη της παρ. 10 του άρθρου 36 και

δ) κάθε άλλη διάταξη, γενική ή ειδική, η οποία έρχεται σε αντίθεση ή ρυθμίζει διαφορετικά τα θέματα που ρυθμίζονται με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

Άρθρο 38
Εθνική Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών

1. Για τη σύσταση νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα με τίτλο «Εθνική Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών (ΕΘ.Ε.Α.Σ.)» (ΕΘ.Ε.Α.Σ.), που αποτελεί την εθνική συντονιστική οργάνωση των ΑΣ και των λοιπών νομικών προσώπων που είναι εγγεγραμμένοι στο ΕΜΑΣ πλην των Διεπαγγελματικών Οργανώσεων, απαιτούνται:

α) Η σύνταξη και υπογραφή του καταστατικού της ΕΘ.Ε.Α.Σ. από εγγεγραμμένα μέλη του ΕΜΑΣ , τα οποία είναι ενήμερα σύμφωνα με το άρθρο 23 και αντιπροσωπεύουν τουλάχιστον το πενήντα ένα τοις εκατό (51%) του κύκλου εργασιών των ενήμερων μελών του ΕΜΑΣ και

β) Η έγκριση του καταστατικού της με απόφαση της εποπτεύουσας αρχής του άρθρου 21.

2. Θέματα σχετικά με τον χρόνο σύγκλησης, τη συγκρότηση, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες της γενικής συνέλευσης, του διοικητικού συμβουλίου και του εποπτικού συμβουλίου ρυθμίζονται από το καταστατικό. Με το καταστατικό ρυθμίζεται και κάθε άλλο θέμα σχετικό με τη λειτουργία και την οργάνωση της ΕΘ.Ε.Α.Σ. εφόσον δεν έρχεται σε αντίθεση με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου.

3. Μέλη της ΕΘ.Ε.Α.Σ. μπορούν να είναι οι ΑΣ, οι ΑΕΣ, οι αναγκαστικοί συνεταιρισμοί και οι Ενώσεις τους, οι Ομάδες και Οργανώσεις Παραγωγών και οι Ενώσεις τους που είναι εγγεγραμμένοι στο ΕΜΑΣ. Η ΕΘ.Ε.Α.Σ. έχει ως περιφέρεια ολόκληρη τη χώρα και έδρα τον δήμο που ορίζει το καταστατικό της. Το ύψος της ετήσιας εισφοράς των μελών της ΕΘ.Ε.Α.Σ. καθορίζεται με απόφαση της γενικής συνέλευσης.

4. Για την εκπλήρωση των σκοπών της, η ΕΘ.Ε.Α.Σ.:

α) Εκπροσωπεί τα μέλη της στο εσωτερικό και το εξωτερικό της χώρας.

β) Επιμελείται την διάδοση και προώθηση της συνεταιριστικής ιδέας και προτείνει και αναπτύσσει μεθόδους για την ενίσχυση της οικονομικής δραστηριότητας των μελών της, χωρίς να ενεργεί η ίδια πράξεις παραγωγής, διακίνησης ή εμπορίας.

γ) Εξυπηρετεί και εκπαιδεύει τα μέλη της, με την ανάληψη και την εκπόνηση μελετών, εργασιών και ερευνών, μπορεί δε να μετέχει σε διαγωνισμούς για τη σύναψη συμβάσεων παροχής υπηρεσιών που έχουν σχέση με την αγροτική και συνεταιριστική εκπαίδευση και ανάπτυξη. Εφόσον προβλέπεται στο καταστατικό της, μετέχει σε νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, με σκοπό την προώθηση και ανάπτυξη των μελών της και της συνεταιριστικής εκπαίδευσης.

δ) Γνωμοδοτεί, ύστερα από αίτημα του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, για θέματα που αφορούν στο συνεταιριστικό κίνημα, την αγροτική παραγωγή και την ανάπτυξη του αγροτικού τομέα.

5. Το διοικητικό και το εποπτικό συμβούλιο της ΕΘ.Ε.Α.Σ. εκλέγονται από την γενική συνέλευση, η οποία συνέρχεται για τον σκοπό αυτό, το αργότερο κάθε τέσσερα (4) χρόνια. Τις εκλογές για την ανάδειξη των μελών του διοικητικού συμβουλίου και του εποπτικού συμβουλίου, διενεργεί εφορευτική επιτροπή η οποία εκλέγεται από την γενική συνέλευση και αποτελείται από πέντε (5) μέλη. Στις εκλογές προεδρεύει της εφορευτικής επιτροπής δικηγόρος που ορίζεται από τον Δικηγορικό Σύλλογο της έδρας της ΕΘ.Ε.Α.Σ..

6. Κάθε μέλος της ΕΘ.Ε.Α.Σ. αντιπροσωπεύεται στη γενική συνέλευση μόνο από αντιπροσώπους που ορίζονται με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου και διαθέτουν μία ψήφο ο καθένας. Ο αριθμός των ψήφων κάθε μέλους ορίζεται με βάση το ύψος του κύκλου εργασιών του. Το ύψος του κύκλου εργασιών προκύπτει από τα καταχωρισμένα στοιχεία στο ΕΜΑΣ και βεβαιώνεται από σχετικό έγγραφο της εποπτεύουσας αρχής, προ της διενέργειας της γενικής συνέλευσης. Κύκλος εργασιών έως ένα εκατομμύριο (1.000.000) ευρώ αντιστοιχεί σε μία (1) ψήφο και ανά ένα εκατομμύριο (1.000.000) ευρώ προστίθεται

επιπλέον μία (1) ψήφος με μέγιστο αριθμό ψήφων τις είκοσι (20). Το διοικητικό συμβούλιο μπορεί να ορίζει και μόνον έναν αντιπρόσωπο του μέλους. Στην περίπτωση αυτή, ο μοναδικός αντιπρόσωπος εκπροσωπεί το σύνολο των ψήφων που αναλογούν στο μέλος.
7. Ο διαχειριστικός έλεγχος της ΕΘ.Ε.Α.Σ. διενεργείται ετησίως από ορκωτό ελεγκτή λογιστή και κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλογικά οι διατάξεις των άρθρων 24 και 25.
8. Το καταστατικό της ΕΘ.Ε.Α.Σ. μπορεί να προβλέπει την ίδρυση και λειτουργία περιφερειακών παραρτημάτων σε κάθε περιφερειακή ενότητα, τα οποία αναλαμβάνουν την προώθηση των δραστηριοτήτων της στην περιφέρεια της ευθύνης του παραρτήματος, τον συντονισμό και την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων των μελών, την ενημέρωση και εκπαίδευση των αγροτών της περιοχής και τη συνεργασία με τις τοπικές δημόσιες αρχές. Η εκλογή των διοικήσεων των περιφερειακών παραρτημάτων γίνεται κατ' αναλογία με τις προβλεπόμενες διατάξεις για την εκλογή των κεντρικών οργάνων και σύμφωνα με τις επί μέρους ρυθμίσεις που μπορεί να προβλέπει το καταστατικό.

Άρθρο 39
Λοιπές διατάξεις αρμοδιότητας
Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων – Τελική διάταξη

1. Μετά το τελευταίο εδάφιο του άρθρου 8 του ν. 4061/2012 (Α΄ 66) προστίθεται εδάφιο ως εξής:
«Η διάρκεια των εκμισθώσεων που έγιναν με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 14 του ν. 3147/2003 (Α΄ 135) με τις οποίες αντικαταστάθηκε η παρ. 9 του άρθρου 1 του ν.δ. 221/1974 (Α΄ 368), δύναται να παραταθεί και πέραν της εικοσιπενταετίας, με τις προϋποθέσεις ότι η μονάδα λειτουργεί, είναι βιώσιμη και τηρεί τους όρους της μίσθωσης. Η παράταση χορηγείται με πράξη του αρμοδίου οργάνου, ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου.».
2. Η παρ. 9 του άρθρου 11 του ν. 4061/2012 αντικαθίσταται ως εξής:
«9. Αν ανακληθεί η απόφαση παραχώρησης, λόγω παράβασης των όρων της, ο ενδιαφερόμενος μπορεί να υποβάλλει νέα αίτηση για παραχώρηση χρήσης ακινήτου που διαχειρίζεται το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Η αποδοχή της αίτησης του προηγούμενου εδαφίου για την παραχώρηση αυτή γίνεται με απόφαση του αρμόδιου Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων σύμφωνα με το άρθρο 109 του ν. 4622/2019 (Α' 133) ή – εφόσον δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις της ανωτέρω διάταξης – του οικείου Υπουργού.».
3. Οι προθεσμίες των παρ. 1 και 2 του άρθρου 31 του ν. 4061/2012, για την επικύρωση ανώμαλων δικαιοπραξιών, όπως παρατάθηκαν με την υπ' αρ. 2128/95263/11.9.2017 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Β΄ 3311) παρατείνονται για πέντε (5) ακόμη έτη από τη λήξη τους, ήτοι έως τις 22 Μαρτίου 2024.
4. Η παρ. 3 του άρθρου 22 του ν. 674/1977 (Α΄ 242) αντικαθίσταται ως έξης:
«Οι κάτοχοι αγροτεμαχίων αναδασμού, κυρωμένου μέχρι τη δημοσίευση της παρούσας διάταξης, θεωρούνται κύριοι αυτών, εφόσον εισέφεραν στον αναδασμό κατεχόμενα δημόσια αγροτεμάχια που τα απέκτησαν με νόμιμο τίτλο από επαχθή αιτία. Στην περίπτωση αυτή, δεν εκτελούνται πρωτόκολλα διοικητικής αποβολής και τα πρόστιμα που έχουν επιβληθεί σύμφωνα με την αγροτική νομοθεσία διαγράφονται και δεν αποστέλλονται στις αρμόδιες υπηρεσίες της φορολογικής διοίκησης προς βεβαίωση και είσπραξη κατά τις διατάξεις του Κ.Ε.Δ.Ε.».

5. Οι ατομικές διοικητικές πράξεις που ανατίθενται δια του παρόντος στην εποπτεύουσα αρχή του άρθρου 21 μπορούν να εκδίδονται από τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κατ' ανάλογη εφαρμογή των παρ. 2 και 3 του άρθρου 109 του ν. 4622/2019 (Α' 133). Κατ΄ ανάλογη εφαρμογή των ίδιων διατάξεων, η κοινή απόφαση της παρ. 5 του άρθρου 36 εκδίδεται από κοινού από τον Υπουργό Οικονομικών και τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Άρθρο 40
Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά σε επιμέρους διατάξεις του.

Αθήνα, 17 Φεβρουάριου 2020

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

ΣΠΥΡΙΔΩΝ - ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ

ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ

ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΠΙΕΡΡΑΚΑΚΗΣ